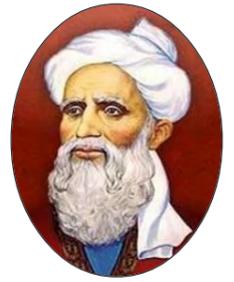

АНВОРИ ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj **Нашрияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ***
www.kgu.tj **№10 (262) 16 ноябри 2017, панҷшанбе (огози нашр: соли 1994)**

ПАЁМИ ТЕЛЕВИЗИОНИИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН, ПЕШВОИ МИЛЛАТ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БА МУНОСИБАТИ РӮЗИ КОНСТИТУТСИЯ

Ҳамватанони азиз!

Дар таърихи навини мардуми мо қабули Конститутсияи давлати соҳибистиқлоламон яке аз рӯйдодҳои муҳимтарини сарнавиштсоз буда, ин санаи муборак ҳар сол бо рӯҳбаландии хосса таҷлил мегардад.

6 ноябри соли 1994 дар давраи ниҳоят ҳассоси сиёсӣ ва иҷтимоӣ, дар замоне, ки ҳанӯз оташи ҷанги шаҳрвандӣ аланга мезад, аз ҷониби мардуми тамаддунсози мо бо дарки масъулияти бузург тавассути раёйпурсии умумихалқӣ қонуни асосии давлат - Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шуд.

Бисту се соли амали Конститутсия собит сохт, ки халқи тамаддунсозу фарҳангӣ ва ободгари мо он замон тавонист санаде қабул намояд, ки дар ҳақиқат таҷассумгари манфиатҳои миллӣ буда, рушди бонизомии давлат ва ҳаёти осудаи ҷомеаро таъмин менамояд.

Гузашти солҳо дурустии роҳи интиҳобкардаи моро, ки бо майлу иродаи мардуми кишвар дар Конститутсия дарҷ гардидааст, нишон медиҳад.

Ба муносибати ин рӯзи муборак кулли сокинони кишварро табрик гуфта, ба хонадони ҳар яки шумо хушбахтиву осоиш ва ба Тоҷикистони азизамон суботи пешравиҳои бузургро орзу менамоем.

Имсол рӯзи Конститутсия дар арафаи 25-умин солгарди Иҷлосияи таърихӣ 16-

уми Шӯрои Оли ҷашн гирифта мешавад. Ин ду санаи таърихӣ бо ҳам робитаи бевосита доранд.

Зеро маҳз дар ҳамина иҷлосия роҳи ояндаи рушди давлати тоҷикон - эъморӣ давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоӣ эълон гардид, ки он барои таҳияи Конститутсияи нав заминаи бунёдӣ гардид.

Бо қабули Конститутсияи халқи Тоҷикистон ба ҷонибдорӣ давлате раъй дод ва онро ҳамчун ояндаи худ интиҳоб кард, ки дар ин давлат волоияти қонун ҳуқумрон буда, ҳамаи аркони давлатдорӣ аз ҳуқуқ сарчашма мегиранд.

Баъд аз қабули Конститутсия дар кишвар ислоҳоти бунёдиву фарогири сиёсӣ ва ҳуқуқӣ ва иқтисодиву иҷтимоӣ оғоз шуда, тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ва давлатро ба танзим даровард ва барои суботи конститутсионӣ заминаи мустақим фароҳам овард.

Конститутсия, ки метавон онро шиносномаи давлат ва бахтномаи миллат номид, бори нахуст Тоҷикистонро ба ҷаҳониён чун давлати соҳибистиқдор, демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ муаррифӣ намуд, забони тоҷикиро ҳамчун забони давлатӣ эълон ва рамзҳои давлатии мамлакатро муайян кард, ҳуқуқу озодии инсон ва шаҳрвандро арзиши олии ва халқро баёнгари соҳибистиқдорӣ ва сарчашмаи ягонаи ҳокимияти давлатӣ эътироф намуд.

Дар ин санади сарнавиштсоз бори нахуст ҳокимияти давлатӣ ба шоҳаҳои қонунгузор, судӣ ва иҷроия таҷзия гардида, эътибори олии доштани меъёрҳои Конститутсия ва амали мустақими онҳо кафолат дода шуд, дар асоси он парламенти касбии доималқунанда таъсис ёфт, фаъолияти озоди иқтисодӣ, соҳибкорӣ, баробарҳуқуқӣ ва ҳифзи ҳуқуқии ҳамаи шаклҳои моликият эълон гардид.

Бо вучуди он, ки Конститутсия дар давраи ниҳоят душвори таърихӣ қабул гардид, аз ҷониби созмонҳои бонуфуз ва коршиносони ҷаҳон дар қатори беҳтарин конститутсияҳо шинохта шуд.

Қобили зикри махсус аст, ки тамоми дастовардҳои ноилшудаи Тоҷикистони соҳибистиқлол бевосита ё бавосита бо қабули Конститутсия вобастагӣ доранд.

Зеро таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, рушди бомароми иқтисодиёт, дигаргуниҳои бунёдӣ дар ҳамаи самтҳои ҳаёти ҷомеа, ласт кардани сатҳи камбизоатӣ, рушди илму маориф, тандурустиву фарҳанг ва соҳаву бахшҳои дигар аз кафолатҳои конститутсионӣ сарчашма мегиранд.

Ҳамватанони гиромӣ!

Бунёди давлати ҳуқуқбунёд ҳар яки моро вазифадор месозад, ки риояи ҳатмии қонун, пеш аз ҳама, меъёрҳои Конститутсияи давлатамонро таъмин намоём, зеро риояву иҷрои қонун, яъне волоияти қонун, шартӣ муҳимтарини эъморӣ ҷомеаи навин ба шумор меравад.

Хотирнишон месозам, ки эҳтиром ба Конститутсия ва қонун - эҳтиром ба ҳуқуқҳои худ ва дигарон мебошад.

Бо шукргузори аз фазои сулҳу оромӣ, озоду демократӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ мо бояд тамоми кӯшиши худро ба он равона созем, ки Тоҷикистони азизамонро ба як кишвари пешрафта мубаддал сохта, ба наслҳои оянда як мулкӣ ободро ба мерос гузорем.

Бори дигар ҳамаи шумо - ҳамватанони азизро ба ифтихори Рӯзи Конститутсия самимона табрик гуфта, ба хурду бузурги кишвар саломативу сарбаландӣ ва пирузиву хонабодӣ орзу менамоем.

АНДЕШАҶО ДАР БОРАИ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН

КОНСТИТУТСИЯ - ТАЪМИНГАРИ ҲУҚУҚ ВА ОЗОДИҶО

МУСИБАТ АЗ МУСУЛМОНҶОСТ, Ё КУФФОР, Ё ҶАРДУ?

ДОНИШГОҶ СОҶИБИ ҶОИЗАИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ШУД!

СИТОИШИ ОБҶОН ПОК ДАР ЗАМОНИ БОСТОН

СОЛРӮЗ ХУҶАСТА БОД!

АНҶУМАНИ ТАЪРИХӢ, ВАҶДАТОҶАР ВА САРНАВИШТСОЗ

ДОНИШГОҲ СОҲИБИ СЕРТИФИКАТИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ СИФАТИ АВРУПО ГАРДИД!

Бо Қарори Ташкилоти байналмилалӣ сифати аврупои Институти Шведс-Британия Кабир) Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ба муҳлати эътиборнокии аз 30.08.2017 то 30.08.2018 соҳиби иҷозатнома (литсензия ва Сертификати байналмилалӣ сифати Аврупо (Ҷоиза) гардид.

Ин иҷозатнома ва Ҷоиза бар пояи саҳми назарраси донишгоҳро дар сатҳи байналмилалӣ ва ширкати кормандон дар лоиҳаҳои таълимӣ, ҷопи мақолаҳо дар маҷаллаҳои хориҷи кишвар дода шуда, мавқеъ, нуфуз ва рейтингҳои донишгоҳро боз ҳам баландтар мегардонад.

КОНФРОНС БАХШИДА БА 25-СОЛАГИИ ИҶЛОСИЯИ ТАҚДИРСОЗ

Рӯзи 7.11.2017 дар толори фарҳангии донишгоҳи конфронси бахшида ба 25-солагии Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олӣ гузаронида шуд. Дар ин ҳамоиш иштирокдорони қори Иҷлосия аз собиқ вилояти Қўлоб Бозорзода Сафарали, директори Телевизиони Қўлоб, Ҳоҷӣ Ҳайдар Шарифзода, имомхатиби масҷиди ҷомеъ ба номи Имоми Аъзам ва Шоири халқии Тоҷикистон Ҳақназар Ғоиб иштирок намуданд. Сараввал, ноиб ректор оид ба илм ва инноватсия Шарофат Худойдодова меҳмононро ба донишгоҳ хайрамақдам гуфт. Сипас, меҳмон оид ба ҳодисаҳои хунини солҳои 1992-1997 ва чӣ гуна гузаштани Иҷлосия ёдовар шудаанд.

ҲАМОИШ БАХШИДА БА РӯЗИ КОНСТИТУТСИЯ

Таърихи 4.11.2017 дар факултаи филологияи тоҷик ва журналистика бахшида ба рӯзи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамоиши илмӣ назариявӣ гузаронида шуд. Дар ин ҳамоиш декани факултаи Зулфияев Гадомад, дотсенти кафедраи адабиёти тоҷик Содиков Ёрали, дотсент Ашӯрова Нодира, саромӯзгор Алиева Бахтинсо ва ҷонишини декан оид ба тарбияи Одинаева Гулбону иштирок ва суҳанронӣ намуданд. Донишҷӯёни соли дуюм дар васфи Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон порчаҳои шеърӣ қироат карданд.

Дар охир декани факултаи донишҷӯёни фаъолро бо ифтихорнома қадрдонӣ намуд.

ТАШРИФИ ҲУНАРМАНДОНИ ТЕАТРИ ДАВЛАТИИ ҶАВОНОН БА НОМИ МАҲМУДҶОН ВОҲИДОВ

Таърихи 07.11.2017 ҳунармандони Театри давлатии ҷавонон ба номи Маҳмудҷон Воҳидов ба донишгоҳ ташриф оварданд. Онҳо дар толори фарҳангии донишгоҳ намоишномаи "Модар маро бубахш!"-ро ба намоиш гузоштанд. Намоишномаи мазкур дорои хусусияти тарбиявӣ ва ахлоқӣ буд ва яке аз мавзӯҳои доғи рӯз, ки имрӯзҳо миёни омма, бахусус ҷавонон дида мешавад, ба саҳна гузошта шуд. Тамошобинон бо изҳори қаноатмандӣ ин намоишро тамошо намуданд. Дар охир садорати донишгоҳ ба ҳунармандон изҳори миннатдорӣ намуд.

4 ДОНИШҶҮ 5 МЕДАЛ ГИРИФТ!

24-28-уми октябри соли ҷорӣ бо ташаббуси Кумитаи ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида ба Соли ҷавонон мусобиқаи варзишӣ баргузор гардид.

Дар ин мусобиқа донишҷӯёни варзишгари Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдул-

лоҳи Рӯдакӣ соҳиби ҷойҳои намоён гардиданд:

1. Раҳматова Матлуба оид ба қаиқронӣ ба масофаи 200 ва 500 метр байни варзишгарони соли таваллудашон 1995-2002 ғолиби ҷойи 1-ум;

2. Сағизов Бахтовар дар вазни 56 кг байни наврасони соли

таваллудашон 1997-1999 оид ба бокс ғолиби ҷойи 1-ум;

3. Табаров Рамазон дар вазни 60 кг байни наврасони соли таваллудашон 1997-1999 оид ба бокс ғолиби ҷойи 2-юм;

4. Раҳматуллоев Фирдавс дар вазни 60 кг оид ба "Дзю-до" ғолиби ҷойи 2-юм.

СЕМИНАРИ ҲИЛОЛИ АҲМАРИ ТОҶИКИСТОН ДАР ДОНИШГОҲ

Рӯзи 25.10.2017, соати 9:00 дар факултаи филологияи хориҷӣ семинари омӯзишӣ дар якҷоягӣ бо Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон гузаронида шуд. Дар семинар Маҳмадалиева Меҳрубон, танзимгари бар-

номаи рушд ва идоракунии ихтиёриён дар минтақаи Қўлоб ва Комил Худойдодов, танзимгари воқуниш бо ҳолатҳои фавқуллода ва офатҳои табиӣ иштирок карданд. Нахуст Маҳмадалиева Меҳрубон, танзимгари барномаи

рушд ва идоракунии ихтиёриён дар минтақаи Қўлоб суҳанро хусуси оғоз бахшид. Мақсад аз гузаронидани ин барнома тарғибу ташвиқи ҳуқуқҳои байналмилалӣ башардӯстӣ, бедор намудани ҳисси ватандӯстӣ, инсондӯстӣ ва ғамхорӣ намудан ба табақаҳои ниёзманди аҳоли, инчунин ба шахсон, ки дар натиҷаи ҳолатҳои фавқуллода ва техногенӣ қабр дидаанд, кӯмак намудан буд.

БАРГУЗОРИИ ҶАМЪИЯТИ ИЛМИИ ДОНИШҶҮЁН

Рӯзи 2.11.2017 дар толори фарҳангии донишгоҳи конфронси Ҷамъияти илмӣ донишҷӯён бо роҳбарии Шерхон Сулаймон баргузор гардид. Дар конфронс зиёда аз 150 нафар донишҷӯ иштирок намуд. Дар ин конфронс Меҳрангез Мазарифова, донишҷӯи соли дуюми факултаи химия, биология ва география дар мавзӯи "Бӯҳрони экологӣ ва оқибатҳои он" ва Абдулаҳад Абдучаборӣ, докторанти факултаи химия, биология ва география дар мавзӯи "Таъсири ифлосшавии манбаҳои обӣ аз партовҳо ва таъсири он ба растаниҳои кишоварзӣ" баромад намуданд. Инчунин, Мирмадова Мартаба, ассистенти кафедраи забонҳои хориҷӣ дар мавзӯи "Ситоиши обҳои пок" маъруза намуд. Конфронс бо саволу пурсишҳо хотима ёфт.

МАҲФИЛИ ЗАРИФОН

Таърихи 28.10.2017 дар толори фарҳангии донишгоҳи озмуни "Маҳфили зарифон" бахшида ба Соли ҷавонон байни факултаи филологияи тоҷик ва журналистика ва факултаи омӯзгорӣ гузаронида шуд. Маҳфил аз саломнома, суруди якка, рақс, саҳнача, тақлид ва суолу ҷавоб иборат буд. Донишҷӯён санъату маҳорати худро баҳри ҳакамон ва ҳозирин нишон доданд. Дар хотима бо гирифтани 136 хол факултаи филологияи тоҷик ва журналистика ғолиб гардид, ба даври минбаъда роҳ ёфт.

МАҲФИЛИ ЗАРИФОН

Таърихи 4.11.2017 дар толори фарҳангии донишгоҳи озмуни "Маҳфили зарифон" бахшида ба Соли ҷавонон байни факултаи химия, биология ва география ва факултаи филологияи рус гузаронида шуд. Маҳфил аз саломнома, суруди якка, рақс, саҳнача, тақлид, суолу ҷавоб иборат буд. Донишҷӯён санъату маҳорати худро баҳри ҳакамон ва ҳозирин нишон доданд. Дар хотима бо гирифтани 140 холӣ ҳарду факултаҳо ба даври минбаъда роҳ ёфтанд.

ЧЕМПИОНАТ ҶАМЪБАСТ ГАРДИД!

Рӯзи 4.11.2017 дар толори варзишии №2 донишгоҳи Чемпионати донишгоҳӣ оид ба "Гуштини миллӣ" байни донишҷӯён бахшида ба Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Соли ҷавонон барои ба даст овардани Ҷоми ректори Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ баргузор гардид, ки дар ин мусобиқа 4 нафар ғолиб гардид. Нурматов Ш. дар вазни 60 кг, Маҳмудов А. дар вазни 90 кг, Шарифзода Ҷ. дар вазни 80 кг ва Хайрандешӣ М. вазни 65 кг сазовори ҷойҳои аввал гардиданд. Дар анҷоми мусобиқа ғолибон бо медалу ифтихорномаҳо қадрдонӣ карда шуданд.

2 СИПОСНОМАИ ҶҲАТ БА 2 ДОНИШҶҮ

Ҷамъияти Ҳилоли Аҳмари Тоҷикистон барои иштироки фаъолон, уҳдадорӣ ва саҳми худ ҳамчун волонтер дар фаъолияти ҶҲАТ ва расонидани кӯмак ба мардуми ниёзманд ва масъулияти баланди қорӣ ба ду донишҷӯи Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Нозимов Абдулло ва Зикруллоҳи Калимуллоҳ бо сипоснома қадрдонӣ карда шуданд.

ОЗМУНИ БЕҲТАРИНҲО

Таърихи 1.11.2017 дар толори фарҳангии донишгоҳи бо ташаббуси Маркази истеъдодҳои ҷавон ва Маркази рушди касбият ва инноватсия озмуни фанӣ бахшида ба Соли ҷавонон барои дарёфти ҷоизаҳои физики беҳтарин, химии беҳтарин, биологӣ беҳтарин, математикӣ беҳтарин, иқтисодии беҳтарин, филологӣ беҳтарин (русӣ), филологӣ беҳтарин (тоҷикӣ), филологӣ беҳтарин (англисӣ) ва таърихшиносӣ беҳтарин гузаронида шуд. Бояд қайд намуд, ки озмон идома дошта, ғолибон муайян мегарданд ва бо ҷоиза-ву ифтихорнома қадрдонӣ мешаванд.

Абдулқосим РАХИМОВ,
сармуҳозори кафедраи забони
тоҷикӣ бо методикаи таълими он

Имсол аз санаи баргузори Иҷлосияи таърихи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон 25 сол пур мешавад.

Бо тамоми рафту муҳтаво ва қабули қонунҳо ин иҷлосия дар тақдир сарнавишти миллати

қабули санадҳои муҳими дорои мундариҷаи васеи иҷтимоиву сиёсӣ ва аз вартаи нобудшавӣ раҳо намудани мамлакат қарор дода шуда буданд.

Рӯзи 17-уми октябри соли 1992 Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон кори худро идома дод. Иҷлосияро А. Искандаров кушод. Яке аз масъалаҳои иҷлосия аз нав интихоб намудани раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон буд. Барои овоздиҳӣ номзадии А. Искандаров ва Эмомалӣ Раҳмон пешниҳод карда шуд. Дар натиҷаи ҳисоби овозҳо муайян гардид, ки ба тарафдории А. Искандаров 54 вакил ва ба тарафдории Эмомалӣ Раҳмон 141 нафар вакилон овозҳои худро доданд.

ти он бархӯрдорем. Танҳо бо мушоҳидаву таҳлилҳои мукамалӣ сиёсӣ метавон бо дарки ҳикмати омӯзандаи суҳанҳои тақдирсози фарзанди фарзонаи миллат, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон расид. Тавре шоҳид гардидем, таъмини сулҳу ошоштагӣ дар кишвар, баргадонидани гурезаҳо ба Ватан ва ҷалби таваҷҷӯҳи ҳамагон ба барқарор намудани ҳаробаҳои ҷанг, на фақат як ваъдаи роҳбари тозатаъин, балки ба барномаи 5 сол ояндаи фаъолияти ҳукумати навтаъсис табдил ёфт, ки бо мурури замон пурра иҷро шуд.

Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар лаҳзаҳои ниҳоят ҳасос ва пурхатар баргузор шуда бошад ҳам, маҷмӯи масъалаҳои мавриди муҳокимаи вакилон қарор дод, ки

АНҶУМАНИ ТАЪРИХӢ, ВАҲДАТОҒАР ВА САРНАВИШТСОЗ

тоҷик аҳамияти таърихӣ дорад.

Дар таърихи Тоҷикистон нахустин ҷаласаи Шӯрои Оли буд, ки берун аз пойтахти ватанамон баргузор гардид. Мебоист Иҷлосияи Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯзи 4-уми сентябри соли 1992 дар шаҳри Душанбе гузаронида мешуд. Вале силоҳбадастони муҳолифин чанд маротиба вакилони ҷониби дигарро ба гаравгон гирифта, мавриди таҳқиру латуқуб қарор дода буданд, вакилони вилоятҳои Кӯлобу Ленинобод ба Душанбе наомданд. Онҳо сабаби мазкурро пеш оварда, аз раиси Шӯрои Оли босирор талаб карданд, ки барои нав кардани ҳайати Раёсати Шӯрои Оли ва ҳайати Ҳукумат бояд Ҷаласаи XVI-ро дар шаҳрҳои Чкаловск ё Ленинобод ва ё дар хориҷи кишвар гузаронанд.

Ҳамин тариқ, аз 16-уми ноябр то 2-юми декабри соли 1992 Иҷлосияи таърихи Шӯрои Олии Тоҷикистон дар қасри Арбоби шаҳри бостони Хучанд баргузор гардид. Ин иҷлосия сохти конституциониро дар ҷумҳурӣ барқарор намуд. 18-уми ноябри соли 1992 рӯзномаи иҷлосия тасдиқ карда шуд ва барои муҳокимаю баррасӣ масъалаҳои зерин пешниҳод карда шуданд:

ба ҳадди эътидол овардани вазъияти ҷамиятиву сиёсӣ дар Тоҷикистон, қабули мувоҷиҳатнома ба мамлакатҳои аъзои ИДМ, дар бораи ба Тоҷикистон фиришодани нерӯҳои сулҳдӯст, интихоби раиси Шӯрои Олии Тоҷикистон, таъйин намудани сарвазирӣ Тоҷикистон, оид ба Президенти Тоҷикистон Набиев Р.Н., оид ба дохил намудани тағйирот ба моддаҳои 102 ва 174 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар бораи Додситони кулли Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар бораи тартиби бо ҷои муқими зиндагӣ баргардонидани гурезагон, дар бораи тасдиқ намудани аъзои Девони вазирони Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Азбаски Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон моҳияти таърихӣ дошт, бобати ҳалли маҷмӯи мушкилоти ҷомеаи оташгирифта роҳҳои усулҳои ба эътидол овардани вазъияти мамлакат 74 санади ҳуқуқӣ (аз ҷумла 15 қонун, 52 қарор, 6 фармон, 1 изҳорот) қабул намуд, ки барои кишвар барномаи мукамал ҳисоб меёфтанд. Шиносоӣ, омӯзиш ва таҳқиқи таҳлили ин санадҳо ҳамон ҳақиқати таърихиро равшан месозад, ки дар мадди назари вакилони Шӯрои Оли ва умуман Иҷлосияи XVI баррасию

Аввалин сухани Эмомалӣ Раҳмон дар маснади Раиси Шӯрои Олии Тоҷикистон ва сарвари ин давлат он буд: "Ман ба Шумо сулҳ меоварам... Мо ҳама бояд ёру бародар бошем". Ин паёми рӯшан аз фитрати азали, хираду заковати худодод ва дилу нияти поки ин фарзанди ватандӯст равшан гувоҳӣ медиҳад. Дар ин суҳанронии умедворкунанда, ки дар фазои губоролӯди яъсу ноумедиҳо бо як садоқату муҳаббат ва ихлосу имон дар толор садо доданд ва тавассути садои симо ба гӯши мардуми ватанамон расид, дили ин миллати ҷангзадаву қафодидаро аз нав ба ояндаи нек гарм намуд.

Зухури фазанди фарзонаи миллат Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун сарвари ин давлат, дурахши истеъдоди нодире буд, ки аз вучуди ин мардум, ин марзу бум берун омад ва ҷумлаи фазилатҳои яшро дар вусъати ҳадафҳои миллат ангезиш дод ва қудрати амал ато намуд.

Яке аз дастоварҳои муҳими Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоботи роҳбарияти нави сиёсии кишвар буд. Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон роҳи аз бӯҳрони сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ баровардани мамлакатро ба миён гузошт ва таърих собит сохт, ки ин роҳ ягона роҳи дуруст ва созанда будааст. Ин иқдоми бузург заминаи эҳёи миллиро фароҳам овард ва хатари парокандагии Тоҷикистонро аз миён бардошт.

Собиқ вакили мардумӣ, иштирокчи бевоситаи Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Эшбури Эҳсанқулов дар яке аз мусоҳибаҳои кайд мекунад: "Сарвари ҷавони кишвар бо нахустин суҳанронияш аз минбари Қасри Арбоб дар қалби мардуми азияткашидаи Тоҷикистон шӯълаи умед ба оянда дурахшон афрӯхт, ки то ҳол аз неъма-

(зикашон дар боло рафт) ҳамаи онҳо барои тақдирӣ ояндаи миллати тоҷик нақши ҳалкунанда доштанд.

Ҳар як қарори қабулнамуади иҷлосия дар тафаккури мардуми ин сарзамин, ки ба оянда ба назари нек менигаристанд, дигаргунӣ ҷиддиро дар пай дошт. Сокинони кишварамон акнун боварии комил ҳосил намуданд, ки онҳоро ояндаи дурахшон интизор аст ва барҳақи ин орзуву омолошон ҷомаи амал пӯшид.

Дар ҳақиқат, Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон асоси таърихӣ ва сарнавишти нави миллату кишвари азизамон гардид. Маҳз ҳамин Иҷлосия тавонист ба ваҳдату ягонаии миллати тоҷик оғоз бахшад, ки натиҷаҳои самарабахши онро имрӯз бо чашми хеш мебинем ва шукргузори мекунем.

Ҳамин тарқ, аҳамияти таърихи Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз он иборат аст, ки маҳз ҳамин мақом бо сарвари Эмомалӣ Раҳмон зимои давлатдориро ба душ гирифта, пеши роҳи хатари нобудии онро боздошт, оташи ҷанги шаҳрвандиро хомӯш намуд, сохтори фалаҷгардидаи ҳокимият, хусусан мақомоти ҳифзи ҳуқуқро барқарор сохт, артиши милӣ ва нерӯҳои посбони сарҳадро таъсис дод, барои таҳкими ҳокимият ва давлат шароит муҳайё намуд, заминаи сулҳи миллиро матраҳ карда, аксарияти мутлақ гурезаҳо ва муҳоҷирони маҷбуриро ба Ватан баргардонид, заминаи устувори эъмори ҷомеаи навини Тоҷикистонро гузошт, Конституцияи Тоҷикистонро эҷод кард, барои 27-уми июни соли 1997 ба имзо расидани Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллии заминаҳои ҳуқуқию сиёсиро фароҳам сохт, сулҳи байни тоҷиконро таъмин кард, ки барои ҷаҳониён таҷрибаи беназир аст.

• Шеъри рӯз

САНОӢ

СИТОИШИ ХУДО

Малико, зикри ту гӯям, ки ту покиву Худой,
Наравам ҷуз ба ҳамон раҳ, ки Туам роҳ намой.
Ҳама даргоҳи Ту ҷӯям, ҳама аз фазли Ту пӯям,
Ҳама тавҳиди Ту гӯям, ки ба тавҳид сазой.
Ту зану ҷуфт надорӣ, ту хуру хуфт надорӣ,
Аҳади бе зану ҷуфтӣ, малики комравой.
На ниёзат ба вилодат, на ба фарзанд-т ҳоҷат,
Ту ҷалил-ул-ҷабарутӣ, ту насирул-умарой.
Ту ҳақимӣ, ту азимӣ, ту каримӣ, ту раҳимӣ,
Ту намояндаи фазлӣ, ту сазовори саной.
Барӣ аз ранҷу гудозӣ, барӣ аз дарду ниёзӣ,
Барӣ аз биму умедӣ, барӣ аз чуну чарой.
Барӣ аз хӯрдану хуфтан, барӣ аз ширку шабеҳӣ,
Барӣ аз сурату рангӣ, барӣ аз айбу хатой.
Натавон васфи ту гуфтан, ки ту дар фаҳм нагунҷӣ,
Натавон шибҳи ту гуфтан, ки ту дар ваҳм наёӣ.
Набуд ин халку ту будӣ, набувад халку ту боиӣ,
На бичунбӣ, на бигардӣ, на бикоҳӣ, на физой.
Ҳама иззиву ҷалолӣ, ҳама илмиву яқинӣ,
Ҳама нузиву сурурӣ, ҳама ҷудиву ҷазой.
Ҳама гайбе ту бидонӣ, ҳама айбе ту бипӯиӣ,
Ҳама беше ту бикоҳӣ, ҳама камме ту физой.
Аҳадун лайса ка-мислиҳ, самадун лайса лаху зид (д),
Ли-манил-мулк ту гӯӣ, ки мар онро ту сазой.
Лабу дандони Саной ҳама тавҳиди Ту гӯяд,
Магар аз оташи дӯзах бувадаи рӯи раҳой.

СЕ ҲИКМАТ

ҲИКМАТИ ЯКУМ

Аз девонае пурсиданд:
- Чи касеро бештар дӯст медорӣ?
Девона хандиду гуфт:
- Ишқам.
Гуфтанд:
- Ишқат кист?
Гуфт:
- Ишқе надорам!!
Хандиданду гуфтанд:
- Барои ишқат чи корҳо мекуни?
Гуфт:
- Монанди оқилон намешавам, номардӣ намекунам, дурӯғ намегӯям, хиёнат намекунам, танҳояш намегузорам ва худамро фидояш мекунам...
Ба ӯ бигуфтанд:
- Агар ишқат ба ту хиёнат карду дурӯғ гуфт ва танҳоят гузошт чӣ?

Дар чашмони девона ашқ аланга заду гуфт:
- Агар ин корро бар ман раво намедиду аз ман ҷудо намешуд, ман девона намешудам.
Мантиқ: На ҳар кас арзиши муҳаббатро медонад.

ҲИКМАТИ ДУОМ

Шаҳсе даъвии пайғамбарӣ кард. Уро пеши Маъмурхалифа бурданд. Маъмур гуфт:
- Инро аз гуруснагӣ димоғ хушк шудааст. Матбах (ошпаз)-ро бихонд. Фармуд, ки ин мардро дар матбах бисор ва ҷомаҳобе нармаш бисоз ва ҳар рӯз шарбатҳои муаттар ва таомҳои хуш бидех, то димоғаш ба қарор ояд. Мардак мударо ба ин ша-

роити хуб дар матбах бимонд. Рӯзе Маъмур уро ба ёд овард. Бифармуд, то ўро ҳозир карданд. Пурсид:

- Ҳоло ҳам Ҷабраил пеши ту меояд?
Гуфт:
- Оре!
Гуфт:
- Чӣ мегӯяд?

Гуфт:
- Мегӯяд, ки ҷои нек ба дасти ту афтодааст. Ҳаргиз ҳеч пайғамбареро ин неъмат ва ошоиш даст надода буд. Зинҳор аз ин макон берун машав.

Мантиқ: Дурӯғ ҳамеша бифурӯғ аст.

ҲИКМАТИ СИОМ

Бишири Ҳофӣ дар яке аз рӯзҳои зимистон бо либоси тунук ба берун баромад ва бисёр меларзид. Шаҳсе наздаш омаду гуфт:
- Ё Бишир! Дар ин сармо сабаби либоси тунук пӯшиданат дар чист? Бишири Ҳофӣ ҷавоб дод:
- Фақирхоро ба ёд овардам. Могу мулк надорам, ки ба онҳо кӯмак бикунам. Хостам, ки чун онҳо бишавам ва ҳамдарди онҳо бошам.

Мантиқ: Фақире ва ё дармондаеро, ки хурсанд карда наметавонем, ҳеч набошад, бо онҳо якҷоя гиря бикунем, то каме ҳам бошад, сабаби кам кардани дардашон бигардем. Аллоҳ Таъоло мардуми мусулмонро аз фақирӣ нигоҳ бидорад. Яке аз имтиҳонҳои душвори фақирӣ аст.

Шамсиддин ШАРИФОВ
сармуҳозир кафедраи методикаи
таълими математика

Зиндагӣ дарёфтани хеш аст ва он замон, ки худро пайдо мекуни ба зиндагӣ ошно мегарди ва бо ӯ паҳлӯ ба паҳлӯ қадам мебардорӣ. Мешавад, ки барои худбӣ умреро ба сар мебарӣ ва дар фарҷом ноком мешавӣ ва боз иттифоқ меафтад, ки дар ин ҷӯстҷӯ бо андак талош бо хеш рӯ ба рӯ мешавӣ ва то анҷом бо ӯ мемонӣ. Он касоне, ки дар ин ҷода муваффақ шудаанд хушбахтанд ва ононе, ки нашудаанд, овораанд. Яке ҳаст, ки дар ин чорсӯ ҳамеша бо шумо аст ва аз шумо лаҳзае дур нест ва ӯ аз ҳар касе шуморо беҳтар мешиносад ва бо вучуди ҳама шебу фарозатон шуморо ба ҷон дӯст дорад, ӯст, ки ҳар хоҳиши шуморо бе миннат мебарорад ва дасти озордиҳандаи шуморо аз саратон дур месозад. Аҷабтар он, ки бо ин яке дӯст шудед, аҳли дунё ҳама бо шумо дӯст хоҳанд шуд. Ин ёри фидокор ақли шумо аст.

Дар саҳнаи зиндагӣ бо инсонҳои гуногун дучор меоем, ки дар талоши гумкардаҳои хеш шабу рӯз мешитобанд. Ҳар касе аз ин олами тахайюл ва ин дарёи нопадиданор суде меҷӯяд ва дар васли он аз хеш фасл мешавад. Чун табиати инсонҳо дархӯри феълашон аст бо он месозанд ва бо он умр ба сар мебаранд. Ҳамчун инсон зистан ва дар анҷоми кор аз худ розӣ будан маз-

муни фалсафаи ҳастӣ аст. Устоди зиндагӣ сухан Лоик Шерали соҳибдил буданро чунин талқин кардааст:

*Якero қасру богу манзиле ҳаст,
Чароги ақл неву қандиле ҳаст.
Якero сандуқи нур аз тиллое,
Маро дар сандуқи*

сина диле ҳаст.

Ҳар ҷо ки сухан аз илму олим, маърифату омӯзгор, соҳибдилу некӯсиярон меравад, чеҳраи онҳое пеши рӯ меоянд, ки умри азизи хешро барои афрӯхтани сармояи азали-илму фарҳанги волои инсонӣ фидо кардаанд. Олимон, устодон, муҳандисон, кишоварзон, табибон ва умуман онҳое, ки дар хизмати ин халқу Ватан содиқона ба ҷо истодаанд, сазовори эҳтирому хурматанд.

Дар ин миён чеҳраи як зани оддӣ, ки анқариб 50 соли ҳаёташро сарфи пешаи омӯзгорӣ намудаасту боре аз бори душворӣ лаб накушодааст, пеши назар аст. Ҷӯро беш аз 35 сол аст, ки мешиносам ва сабақи устодӣ ашро аз бар кардаам. Ин зани меҳрубон, поксирит, боиффат, бофарҳанг, ботамкин ва меҳнатқарину фидой устоди физикдони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб Зайнабӣ Арабова мебошад, ки оташи қалби хуршедосои хешро сарфи пешаи омӯзгорӣ кардааст. Ҷ хатмкардаи ҳамин донишгоҳ мебошад. Аз ҳамин даргоҳи муқаддас илму адаб гирифта, парвози хеле баланди худро дар фазои ҳамин донишгоҳ оғоз кардааст.

Новобаста ба шебу фарози зиндагӣ, сарфи назар аз мушкилоте, ки бо ӯ мудом дар набард буданд, билохира аз монеаҳое, ки сади роҳаш буданд, ҳамчун зан ҷасуру шучоъ ва бурдбор берун омад. Чун айёми шаҳдбори донишҷӯиаш поён омад, ӯро барои кор дар донишгоҳ пазируфтанд. Рад накард, чун мат-

ЗИНДАГӢ ДАР САДАФИ ХЕШ ГУҲАР СОХТАН АСТ

лаби ӯ идомаи роҳи пешакардааш буд ва дар соҳил буданро ба қавли аллома Иқбол:

*Маёро базм дар соҳил, ки он ҷо,
Навои зиндагонӣ нармхез аст.
Ба дарё галту бо*

мавҷаш даромез,

Ҳаёти ҷовидон андар ситез аст.
намеписандид. Барои муаллимаи ҷавон кор дар донишгоҳ на майлу хоҳиши сатҳӣ, балки масъулияти хеле вазнин буд. Ҷ акун мебоист пайвасти меомӯхту меомӯзонд. Барои муаллима Арабова Зайнабӣ чизи аз ҳама муҳим - дарёфти хеш дар мақоми хеш даст дода буд. Ҷ

ондаи хеле заҳматталаб, душворфатҳашро мидид, аммо иродаи матин, қалби салим ва саъю кӯшишҳои пайгирона муҳофизаш буданд. Танҳо худаш медонад, ки барои гузаронидани як дарс тамоми шаб бедорхобӣ кашида то тавонад таъби дилаш дарс гӯяд.

Чун ба донишгоҳ ба кор омадам, боз бо муаллимаи хеле меҳрубону мушфиқ Зайнабӣ Арабова вохӯрдём. Аз ҳар як суҳбат ва вохӯри бо ӯ имрӯз низ сабақҳои дигаре мегирам, ки бароям арзиши зиёд доранд. Ҳарчанд мекушам чун ӯ муносибати самимӣ, гуфтори ботаҳаммул ва роҳбӣ ба қалби донишҷӯён дошта бошам, аммо фикр мекунам, ки ҳанӯз дурам ва худро таскин медиҳам, ки шояд шафқату меҳрубонии занона ӯро дар ин ҷода ёвар бошад.

Дар баробари зери бори масъулияти зиндагии хонаводагӣ будан, ӯ тавонист, ки дар баробари таълиму тарбия додан, дар ҷодаи илм низ гоми устувор гузорад. Зиде аз шаш дастур ва китобҳои муаллима Арабова З. ба таъб расидаанд, ки нақши онҳо барои донишҷӯён ва мутахассисони ҷавон хеле бориз аст.

Ҳамзамон, мақолаҳои методӣ ва илмӣ муаллима дар нашрияҳои гуногун интишор ёфтаанд, ки дар ҳар яке онҳо муҳимтарин мушкilotи таълими мавзӯҳои алоҳида матраҳ гардидаанд.

Имрӯзҳо муаллима дар баробари дигар омӯзгорони донишгоҳ машғули кор аст. Дар давоми тамоми давраи фаъолиятш бозмондани онро аз кор касе ёд надорад. Ҳеҷ гоҳ дарси худро ба касе бовар карда намесупорад. Ин аст, ки шогирдон ҳамеша мутмаинанд, ки муаллима ба дарс меояд ва онҳо боз метавонанд вақти хешро бо сабақҳои ибратомӯз ва хушоянди ӯ сипарӣ созанд.

Ҳаёт ба маҷрои худ меравад. Мо низ паи ин маҷро кишти меронем. Ҳар касе аз ин дарё чизе баҳра мегирад ва чизе дар ивази он медиҳад. Аз гирифтаи мондаи хеш розӣ мешавад ё норизой мекунад. Аминам, ки муаллимаи азизи мо Зайнабӣ Арабова ҳар чӣ хостаашро гирифтааст ва ҳар чӣ хостааст дар назди ҳамкорон ва шогирдон адо намудааст. Муаллимаи азиз, шахсияти ба дилу дидаҳои қарин Арабова Зайнабиро дар идомаи ҳаёти ҷовидонашон бурдборӣ таманно намуда, дар ҷодаи фаъолияти илмӣ-таълимӣ парвози баланди эҷодро хоҳонам.

Агарчи мо ба устодӣ расидем,

Ҳанӯзам пеши ту

шоғирд ҳастем.

Маҳмадсаид ҲАСАНОВ,
ассистенти кафедраи фалсафа

Мардуми хатлонзамин аз қадимулаём дорои фарҳангу тамаддуни хосаи худ буданд. Чун ба таърих назар меафканем, пай мебарем, ки омехтагии маданият ва фарҳанг дар ин манотиқ кам ба назар мерасад. Офариниши одатҳои мардумӣ сирф минтақаӣ буда, таъба анъанаҳои бегонагон накардаанд. Онҳо таълимоти гузаштагонро ба наслхояшон даҳон ба даҳон расонида эҳтироми бузургонро дар мадди аввал мегузоштанд. Ҳамин хислати нақӯи мардуми хатлонзамин, махсусан Кӯлоб-шаҳри бостонӣ буд, ки имрӯз дар тамоми ҷаҳон ҳамчун мардуми меҳмоннавозу қадршинос эътироф гардидааст. Таърих гувоҳ аст, ки лашкари араб чандин маротиба ба ин мавзеъ ҳучум карда, хоستانд маҷбуран урфу одат ва расму оинҳои худро бар сари мардуми мо бор кунанд. Мардуми хатлонзамин тавонист ба онҳо ҷавоби ҷонкоҳе бидиҳад ва лашкари бузурги онҳоро шикаст дода, онҳоро аз Ватан берун намоянд. Барои исботи гуфтаҳои овардани шеъри хукамои Балх, ки дар асри VII маззаматкунон ба мардуми араб эҷод кардааст, зарурият.

ҲУНАРҶОИ МАРДУМИ МИНТАҚАИ КҮЛОБ

*Аз Хуталон омадия,
Рӯ ба табоҳ омадия.
Овора боз омадия,
Хушқу низор омадия.*

Аз ин ҷо бар меояд, ки мардуми Хатлон ҷавонмарду тавоно, шучову далер ва барои ҷимояи марзубуми худ ҷони хешро дарёғ намендоранд. Дар бароба-

ри ин дастовардҳои минтақаи беназир буда, барои пешрафти маданияти ҷаҳон саҳмгузор аст. Аз қадим мардуми Хатлон ба чорводорӣ, зироаткорӣ, боғпарварӣ ва ҳунармандӣ машғул буданд. Онҳо коштакҳои худро коркард карда, баъдан истеъмол мекарданд. Махсусан, ғаладонаҳоро бо санғҳои калон кӯфта, аз майдаи он ғизоҳои гуногун мепухтанд. Ҳамин кори онҳо ба пайдоиши осёбҳои ордбарорӣ асос гузошт. Ҳунари дигари мардуми

кӯхистон аз растаниҳои гуногун гирифтани равған буд. Санғҳои калонро тоб дода, зағирро майда карда равғанашро мегирифтанд. Ҳамин ҳунари онҳо ба пайдоиши ҷувоз ва заводҳои бузурги равғанбарорӣ поя гузошт. Ҳунарҳои мардумӣ дар ин минтақа хеле зиёд аст. Онҳо барои гирифтани об аз хокҳои махсус зарфҳо ва ё кӯзаҳои сафолит тайёр мекарданд ва барои осон намудани мушкilotи зиндагии худ пайвасти паи эҷоди ҳунарҳои нав буданд. Занҳо низ дар баробари мардон корҳои бузургоро ба анҷом мерасониданд. Онҳо барои тавлиди фарзанд ва ба воя расонидани он нақши калидӣ доштанд. Дар баробари ин, боз барои дӯхтани либосҳои занонаю мардона ҳамчунин барои тозаю покиза нигоҳ доштани он аҳамияти ҷиддӣ меоданд. Маҳз ҳамин сӯзанзаниҳои онҳо тавонист, ки либоси миллӣ, яъне чаканро ба вучуд биорад.

Чакандӯзи аз қадим дар байни мардуми минтақаи Хатлон пайдо шуда, занҳо ба рӯи матоъҳои сафед қаламкашӣ карда, сипас сӯзанзани мекарданд. Дар куртаҳои гулҳои гуногуни ватанро ҷой дода, қаламкашӣ карда, сипас бо торҳои ранга онро тасвир мекарданд. Хулоса, мардуми минтақаи Кулоб дорои фарҳангу маданияти бою рангин буда, дастовардҳои худро барои пешрафти фарҳанги миллӣ саҳми босазо гузоштааст.

НАШЪАМАНДӢ - ВАБОИ АСР

Нашъа низ чун моддаи мадҳушкунанда, бадтаъсир рӯ ба марғу табоҳӣ оваранда, инсонро ба касодӣ, носолимӣ ва беобрӯгӣ мерасонад. Нашъаманд касест, ки аз обрӯю эътибори худ наздиконаш рӯй гардонда, ҳастии ҷонро низ асос надониста, шахсияти худро поймол мегардонад, зеро носолим мегардаду қачрав мешавад, ки ин хусусиятҳои инсонро ба нестӣ мерасонад. Бехуда нагуфтаанд:

Ростиро баду бало нарасад,

Марди қачрав ба ҳеҷ ҷой нарасад.

Нашъамандӣ чун як бемории ғайриоддӣ ба тамоми узвҳои инсонии истеъмолкунандаи маводи нашъаовар, аз қабили асаб, гурда, дил ва дигар узвҳои дарунӣ таъсир карда, беморро маҷрӯҳ мегардонад. Онҳо шояд бо сабабҳои дур гаштан аз ғаму дард, нуқсону камбудҳои ҳаёт ё бо сабаби ёр шудани беморӣ, шояд аз нодонӣ аз оқибатҳои он ё бо сабаби айшу роҳат ба ин амали номатлуб даст мезананд.

Дар натиҷа, ҷамъият вайрону наздикон парешон ва оилаҳо бекорбону саргардон мегарданд. Худ низ дар кӯчаву хиёбонҳо ба ҳайси нокасу беобрӯӣ ва хастадилу абгор то ба рӯзи марғ овора мегарданд. Ба хору хаси замин баробар поймол мегарданду на-

здикон аз ҳастияшон шармсору безоранд. Барои ин гуна шахсон, ки ҳаловати нашъамандиро мебаранд, дарёфт кардани он ба қадом қимат, ки бошад, ниҳоят зарур аст. Дар натиҷаи дарёфт накардани маблағ онҳо тамоми дороии хонашонро фурӯхта, онро меҳаранд. Худро бехонумон гардониди, зану фарзандон ё волидон хешро хонабардуш мегардонанд.

Хулоса, кори баландафрохтае, ки аз амали носазову маблағи номуроди нопок ба авҷ сар кашаида, рӯзе валангор хоҳад гашт. Номуроде, ки аз пайи нашъамандӣ, рӯзе қурбони кӯчаи ишрат ва айши нопок гашта, рӯ ба нестӣ меорад ва пайвандони хешро шармсор мегардонад.

Уроқов МИРҶОМУРОД,
ассистенти кафедраи химия

УСУЛҲОИ МУОШИРАТИ ТАЪЛИМИ ЗАБОНИ АНГЛИСӢ

Беҳтарин усули дониш таҷрибакунии он аст.

Исмон ШОНМАРДОНОВ,
сармуҳазир кафедраи умумидониши
забонҳои хориҷӣ

Имрӯзо чараёни ҷаҳонишавӣ баробари дигар ислоҳот соҳаҳои маориф аз мо ислоҳоти методологиро талаб мекунад. Афзудани сарчашмаҳои иттилоотӣ, алалхусус дастрасии дастурҳои гуногуни таълимӣ дар таҳияи забоншиносони маъруфи хориҷӣ моро ба навоариву эҷодкорӣ даъват менамояд. Аз масъалаҳои муҳими методикаи таълими забони англисӣ истифодаи усулҳои муосир ва фаъоли таълим, аз ҷумла усулҳои интерактивӣ дар таълим нақши муҳим доранд. Бояд иқдор шуд, ки ба саволи "Беҳтарин усули таълими забони англисӣ кадом аст?" ҷавоби аниқ додан басо душвор аст, чунки агар усули интихобшуда аз ҷиҳати назариявӣ фаъол шинохта шаваду дар амал бе ягон эҷодкорӣ ва беназардошти омодагии иштирокчиён (омӯзгору шогирдон) тадбиқ гардад, натиҷабашии он дар гумон аст.

Ба ақидаи омӯзгори Донишгоҳи Ла-Троби шаҳри Мелбурни Австралия Р.Белчамбер, "Ҳавасмандии аксар омӯзандагони забони англисӣ аз имкониятҳои фароҳам овардаи омӯзгор дар давоми дарс бармеояд, яъне маҷбуран истифодабарии ягон усули таълимӣ самаранокӣ дарсро қоиш медиҳад". Пас, метавон гуфт, ки дар методикаи муосири таълими забони англисӣ бояд усули беҳтарин не, балки усули нисбатан самарабахшаре истифода гардад.

Аксари методистон дар қатори дигар усулҳои усули коммуникативӣ (муоширатӣ)-и таълими (Communicative Language Teaching)-ро, ки солҳои 80-уми асри гузашта аз тарафи забоншиноси бритониёӣ К.Кадлин муарифӣ гардида буд, бештар дастгирӣ менамоянд. Ин усул аз дигар усулҳо бо се хусусияти худ фарқунанда ҳисоб карда мешавад: а) ҷалби омӯзандагон натахво ба маводи омӯзишӣ, балки ба чараёни омӯзиши он; б) алоқамандии дарс бо мисолҳои ҳаёти; в) истифодаи маводи асил дар раванди омӯзиш.

Аз ин ҷо ба хулосае омадан мумкин аст, ки ташкили лаҳзаии пурмазмунӣ муоширатӣ асоси ин усулро ташкил медиҳад. Илова бар хусусиятҳои зикргардида, тасмим гирифтани боз яқинанд афзалияти усули коммуникативии таълим (CLT)-ро мавриди баррасӣ қарор диҳем:

Муоширати мувофиқ ба қобилияти омӯзандагон

Вақте ки мо оид ба усули коммуникативии таълим сухан мекунем, онро ҳамчун мафҳум қабул кардан мумкин аст. Вале қабҳаи амалии ин усул дар истифодаи ҳарчи бештари машғулиятҳои муоширатӣ аён мегардад. Ҳарчанд баъзе омӯзгорон мутобикати онро дар гуруҳҳои навомӯз ғайриимкон меҳисобанд, қобилияти забоназхудкунии ҳамаи шогирдон танҳо дар машқҳои амалӣ зоҳир мегардад ва зина ба зина ташақкул меёбад. Танҳо туйфайли ташкилу тадбиқи машғулиятҳои муоширатӣ бо роҳбаладии омӯз-

Уиллиам БЛЕЙК

гор қобилияти истифодабарии забон ва ё ба иборати дигар, маънаи забондонии шогирдон ташақкул дода, то ба дараҷаи маҳорати забондонӣ расонда мешавад.

Кӯшиши покизакорӣ дар равонгардонии нутқ (Assessing Attempts for Fluency)

Ҳарчанд баъзе намунаҳои муоширатии нутқ, ки туйфайли ин усул омӯзонда мешаванд, дар ҳаёти рӯзмарра кам маҳсул бошанд ҳам, донишони шакли дуруст ва истифодаи бамавриди онҳо аз шогирдон дақиқназариро талаб менамояд. Масалан, истифодаи силсилаи сифатҳо ҳамчун муайянкунанда (ба монанди таллоии American woman - зани қадбаланду ҷавони амрикоӣ) одатан бе риояи тартиби ифодашавӣ ва ё бо ихтисоркунии воҳидҳои тарки-

баҳо, муҳокимаҳои ҷуфтӣ гурӯҳӣ ва дигар машғулиятҳои интерактивӣ, ки асоси усули коммуникативии таълим мебошанд, омилҳои ташаққули ҳавасмандкунии шогирдон буда метавонанд.

Ба ақидаи методист Э.Доман "Машқи гуфтугӯӣ бардавом ҳангоми дарс ба омӯзандагон имконияти медиҳад, ки худро ҳамчун соҳиби забони англисӣ ҳис кунанд ва аз хурдтарин комёбиашон фахр кунанд. Маҳз ҳамин эҳсосот авҷи аълои ҳавасмандшавӣ доништа мешавад". Пас, чаро аз чунин имконияти мақсаднок ва аз истифодаи машғулиятҳои натиҷабаш худдорӣ намоем?

Мувофиқи талаботи амалигардонии усули коммуникативии таълим дар ҳолати бесамарагии ягон машғулияти интихобкарда метавон аз дигар сарчашмаҳо, ба монанди муҳокимаи расмҳои дахлдор ба саволҳои махсус (wh-questions) ва эҷоди ҳикояву қиссаҳо дар асоси онҳо истифода

бияшон во меҳурд. Талаботи барзиёд баъзан метавонад ба равонии нутқ монеъ шавад, вале интихоби машқи пайдарҳамаи сохтори грамматикӣ дуруст асоси усули коммуникативии таълимро ташкил медиҳад. Дар масъалаи покизакорӣ забоншиносии ҷинӣ Гуанг вей Ху чунин пешниҳод мекунад: "Хуб мешуд зинаи баёни қоидаҳои грамматикӣ ва истифодаи онҳо на аз тарафи омӯзгор, балки аз тарафи шогирде, ки дар нутқи англисӣ нисбатан баланд аст, намоиш дода шавад".

Дар ин ҳолат омӯзгор ҳамчун назоратчи дар иштирок карда, дар ҳолатҳои зарурӣ ислоҳ ва ё дастгирӣ мекунад.

Пешбурди омӯзишӣ барои баландшавӣ (promoting learning for acquiring)

Дар ин самт омӯзгор бояд мақсади омӯзиши забони англисиро мушаххас намоад. Оё шогирдон забони англисиро танҳо барои аз санҷишу имтиҳонҳои расмӣ гузаштан меомӯзанд ё барои бо ин забон озодона муошират кардан? Дар ҳалли ин масъала мо бояд ду истилоҳро аз ҳам фарқ кунем: "омӯхтан" ("learning") ва "аз худ кардан" ("acquiring"). Аз нигоҳи аввал, ин ду истилоҳи методологӣ ба ҳам ҳаммаъноянд, вале аз дигар тараф, яке дигареро пурра мегардонад, яъне барои аз худ кардани забони англисӣ воҳидҳои нутқи онро бояд омӯхт. Усули коммуникативии таълим омӯзиши забони англисиро ба хотири азхудкунии он таъмин менамояд. Дар ҳақиқат, агар шогирдон дар донишомӯзӣ бо забони англисӣ шинос гарданд, пас, ягон имтиҳони расмӣ боиси ташвиши онҳо намегардад.

Ҳавасмандкунии омӯзандагон (learner's motivating)

Ҳавасмандкунӣ ва ё мотиватсия гуфта, дар методикаи таълим ҷалбкунӣ диққати хонандагон ба мундариҷаи дарс дар назар дошта мешавад. Бояд қайд кард, ки ин ҷалбшавӣ аз шогирдон низ масъулияте талаб мекунад ва он боварӣ ба касбияти омӯзгор аст. Агар дар синф муҳити боварӣ ва дастгирӣ фароҳам гардад, ҳарду тараф саҳмгузори намуда, ба мақсадҳои худ ноил мегарданд. Ташкили муқоламаҳо, мусоҳи-

бурд.

Дигар машғулияти беҳтарини усули коммуникативии таълим истифодаи технологияи муосир, аз қабилӣ гӯш кардани аудио ва тамошоии видеоии мавод дар дари забони англисӣ. Аз ин рӯ, ташкили дарсҳои ба мавзӯ наздик ва ё озод, бо тамошоии филмҳои бадеӣ, мустанад ва тасвири таълимӣ ба забони англисӣ (беҳтараш, бо зернавис) ва муҳокимаи онҳо намунаи беҳтарини машғулияти усули коммуникативии таълим мебошад. Шогирдон аз мундариҷаи филм, ки аз ҳаёти воқеӣ бармеояд, лугат ва сохторҳои заруриро аз худ карда метавонанд.

Яке аз монетаҳои ҷиддии истифодаи усули коммуникативии таълим (CLT) дар муассисаҳои таълимии мо ба гуногунсатҳии дониши шогирдон дар синф рабт дорад. Ҳарчанд дар шарҳи афзалияти аввал ба ин масъала каме назари мусбат афкандем, бояд фаромӯш накард, ки агар миқдори шогирдон аз меъёри омӯзиши забони хориҷӣ (10-12 нафар) зиёд бошад ва ё дар зергурӯҳҳои хонандагон, новобаста аз сатҳи дониш тақсим карда шаванд, ин масъала боз ҳам ташвишвар боқӣ мемонад. Дар ҳолате, ки як шогирд ҳанӯз ҳарфҳои дуруст хондаву овозхоро дуруст талаффӯз карда наметавонад ва шогирди дигар аллакай матнро нақл карда метавонад, чӣ тавр истифодаи машғулиятҳои муоширатии ҷуфтӣ ё гурӯҳӣ имконпазир гардад? Шогирдон танҳо вобаста ба қобилияти донишазхудкунии худ ба раванди самарабахши дарс саҳм мегузоранд.

Омӯзгори забони англисӣ вазифардор аст, ки чунин омилҳои хангоми банақшагирии дарс ба инобат гирифта, шогирдонро дуруст гурӯҳбандӣ намоад ва машғулиятҳои мувофиқро интихоб кунанд. Чунин роҳи ҳалро забоншиносии англис А.Саймон дастгирӣ намуда, қайд мекунад, "Азбаски иштирокчиёни ҳар як гуруҳ ё синфи таълими хусусиятҳои ба худ хос доранд, тарзи истифодаи усули коммуникативии таълим низ бояд чандир (flexible) бошад ва мувофиқи лаҳзаии бамиёномада амалӣ гардад".

Минбари САРМУҲАРРИР

Ҷаҳонгир РУСТАМ

ТАРС

Шояд дар зиндагӣ чизе бадтару хатарноктар аз тарс нест. Воқеан ҳам агар жарфтар нигоҳ кунем, бо доштани тарс на сухани хубу дуруст аз даҳон мебарояду на кори муназзам. Замоне ки инсон аз муҳите, ки ӯро идора мекунад, метарсад, аллакай бо боварӣ гуфта метавонем, ки ӯ ҳеҷ гоҳ шахсият шуда наметавонад.

Дар фарҳанги мо занонро ҳамчун инсонии тарсу тарбия мекунанд аз корхое, ки далериро талаб мекунад, маҳрум месозанд, аммо агар ба гузаштаи худ назар андозем, мебинем, ки ҷасуртарин занон дар миллати тоҷик будаанд, ки бар ҳама мушқил зафар меёфтанд, лекин тарбияи нодурусти мо дар радифи духтарон духтаракони тарсу ва беғайратро тарбия мекунад. Имрӯз бе ягон мушқил аз тарсуии духтарон баъзе нохалафон суистифода карда, тамоми ранҷу азоб ва хушунатро ба онҳо раво мебинанд. Аз барои Худо, духтарон ва занони меҳрубони тоҷик, чаро ин қадар сабр дар муқобили ҷоҳилият? Мо як маротиба ба дунё меоем ва набояд зиндагиамонро ба зиндон табдил диҳем. Шоире хуб фармуда:

Гӯянд сабр кун, ки туро сабр бар диҳад,

Оре, диҳад, вале ба хуш чигар диҳад.

Мо умри хешро ба сабури гузоштем,

Умре дигар мебояд, то сабр бар диҳад.

Аз ин рӯ, ҳеҷ гоҳ дар муқобили ҷиноят, бераҳмӣ, азобу шиканҷа ва таҳқиру таҳвин сабр набояд.

Хеле мутаассифам, ки имрӯз бархе аз мардони мо низ тарсу шудаанд. Бовар кунед, ин хеле аламовар аст. Таърих ёд надорад, ки марди тоҷик тарсу буд. Мо бар ҳама душман зафар ёфтаем. Хонумҳои мардони тарсу ва шармгину хиҷолатиро хуш надоранд, гурбаҳо бошанд, мушҳои мулоҳизакор ва бозхитро.

Юлий Сезар, сарлашқари бузурги римӣ гуфтааст, ки: "Пирӯзӣ баста ба нотарсии сарбозон аст". Дар ватандӯстӣ ва ҳифзи марзу бум тарсидан ҳам хандаовар асту ҳам аламовар. Имрӯз баъзе аз ҷавонони "боғайрат"-и мо аз хизмати артиш мегурезанд. Хонандаи азиз, як бори дигар ҳамин ҷумлаи пешинаро хон! М е г у р е з а н д... Аз ҳимоя модар, падар, зан, фарзанд, хешу табор ва аз ҳама муҳим ВАТАН рӯ ба гурез доранд. О бародарон, ҳимояи Ватан ҳимояи оилаи мост. Ватан, ки ором бошад, оилаи мо ҳам ором аст. Мо ба умқи хизмат ба Ватан ҳоло ҳам нарасидаем. Ҳимояи ВАТАН ҳимояи номус аст, ки инсонии беномус чун ҳайвон аст. Фирдавсии бузург хеле олии фармуда:

Пушти по зан тахти Кайковусро,

Сар бидеҳ, аммо надеҳ номусро!

Камбахтона, имрӯз дар баъзе мардон номус ҳам намондааст. Бархеашон бар ивази пул, мансаб, тамаъ ва садҳо амали касиф номуси худро мефурӯшанд. Дилам ба чунин "мардон" месӯзад. Мебахшед, инҳоро мард гуфтан ҷоиш бошад ё на?

Ғайр аз ин, бояд мо тарбияи тарсуиро аз баҳраш гузарем. Дар мо расм шудааст, ки фарзанд бояд ҳатман аз падар, модар, апаҳо ва акаҳо дигар бузургсолон битарсад, ё хонандаву донишҷӯ аз муаллиму роҳбари синфашу дигарон битарсад. Агар мактаби олиро хатм кардиву дар ҷое зердаст шуда кор кунӣ, бояд ҳатман аз роҳбар битарсӣ. Аз роҳбар, ки натарсидӣ, ба гуфти ҳамон момаи раҳматиам "Ҳдо грфт". Ин чӣ хел низом аст, ҳар қадар ки фикр мекунам, дуруст буданашро пай намебарам. Ҳурмату эҳтиром дигар асту тарсуӣ дигар.

Мо, бояд аз касифӣ, номардӣ, бешарафӣ, зино, беномусӣ ва ҳарзагӯӣ битарсем. Шоири азизи мо Рустами Ваҳҳоб хеле хуб гуфта:

Зи мори гурзаву аз шери шарза,

Наметарсам, ҳаметарсам зи ҳарза.

Мо, бояд аз он битарсем, ки фарзандонамонро фардо як аблаҳ нагӯяд, ки писари фалон касиф аст. Мо, аз он битарсем, ки номамонро ба нақӯӣ ёд накунанд. Мо, аз он бояд битарсем, ки зиндагиамон аз зиндагии ҳайвон фарқе надоста бошад. Аз ҳама муҳим мо бояд аз БЕНОСУСҢ битарсем. Аз ин хислатҳои бад, ки тарсидем, яқин аст, ки аз Худо ҳам метарсем.

● БАХШИДА БА 80-СОЛАГИИ ДОКТОРИ ИЛМИ ТАЪРИХ, ПРОФЕССОР, АКАДЕМИК, ХОДИМИ ХИЗМАТНИШОНДОДАИ ИЛМ ВА ТЕХНИКАИ ТОЧИКИСТОН ЮСУФШО ЯЪҚУБОВ

Нигина НАЧОТОВА,
номзади илми таърих, дотсенти
кафедрои таърихи дунёи қадим, асрҳои
миёна ва бостоншиносии факултети
таърихи ДМТ

*Шаби мавлуд, к-он хуришедгавҳар,
Дамид аз машиқи домони модар.*

Бори нахуст ўро дар Институту таърих, бостоншиносии ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дидам. Баробари ворид шудан ба қабулгоҳи директор бо лаҳни хушу муаддабона салом гуфтанд. Баъдан пурсиданд, ки назди директор касе ҳаст? Гуфтам: - Бале. Ором қадам гузоштан, лаҳзае чанд нишастану интизор шудан ва ботамкину хоксор буданаш шахсияти ўро нишон меод. Нишон меод, ки месазад ба шахсияташ баҳои баланд дод, зеро ў як сармашқ ва намунаи нек аст, ки аз як пирузӣ қадам ба пирузии дигар мениҳад ва ин ҳамаро на аз роҳи осон, балки дар натиҷаи ранҷу заҳамоти зиёд ҳосил кардааст.

Юсуфшо Яъқубов доктори илми таърих, профессор, бостоншинос, Ходими хизматнишондодаи илм ва техникаи Тоҷикистон, узви бостоншиносони Русия, узви вобастаи Институти бостоншиносии Олмон, дорандаи медали ЮНЕСКО барои ҳиссагузорӣ дар илми бостоншиносии, дорандаи ҷоизаи байналмилалӣ "Манучеҳр Фарҳангӣ" ва академики АИҶТ аст.

Соли 1960, баъди хатми факултети таърихи Донишгоҳи давлатии ба номи В.И. Ленин, академик Зариф Шарипович Раҷабов директори онвақтаи Институти таърих, ки ҳамзамон дар Донишгоҳ аз фанни таърихи халқӣ тоҷик дарс меғуфт, шоғирдаш Юсуфшо Яъқубовро барои кор ба Институт даъват карду гуфт: "Меҳоҳам шумо археолог (бостоншинос) шавед, зеро мо археологӣ тоҷик кам дорем, ки хатти арабиру хонанд, шумо ин хунарро соҳибед ва фикри таҳлили доред. Шумо метавонед бозёфтхоянро бо сарчашмаҳои хатӣ муқосса намуда, арзишашонро муайян намоед ва бовар дорам дар ин ҷода муваффақ ҳам мешавед. Ман шуморо сарлаборантӣ Пойгоҳи археологии Панҷакент таъин менамоем ва шумо зери роҳбарии археологҳои Ленинград мактаби онҳоро омӯзед ва дар экспедицияи Б. Литвинский ширкат намуда, усулҳои ҳафриётро аз бар намоед. Ман аз шумо умеди зиёд дорам". Юсуфшо Яъқубов ин панди падаронаи устодашро сармашқи кори худ намуда, дар экспедицияҳои гуногуни археологии дохиливу хориҷӣ кор карда, таҷрибаи хуби ҳафриётӣ гирфтааст. Ӯ ягона бостоншиносест, ки дар ҳафриёти тамоми экспедицияҳои ноҳияҳои Тоҷикистон ширкат варзида, мақола навиштааст.

Юсуфшо Яъқубов бо тамоми ёдгориҳои машҳури Осиёи Марказӣ, Афғонистон ва Эрон аз наздик шиносӣ дорад. Ӯ дар тӯли фаъолияти илмии 57 солаш, беш аз 26 китоб ва 685 мақолаҳои илмӣ ва илмиву оммавӣ навиштааст. Дар асарҳои бунё-

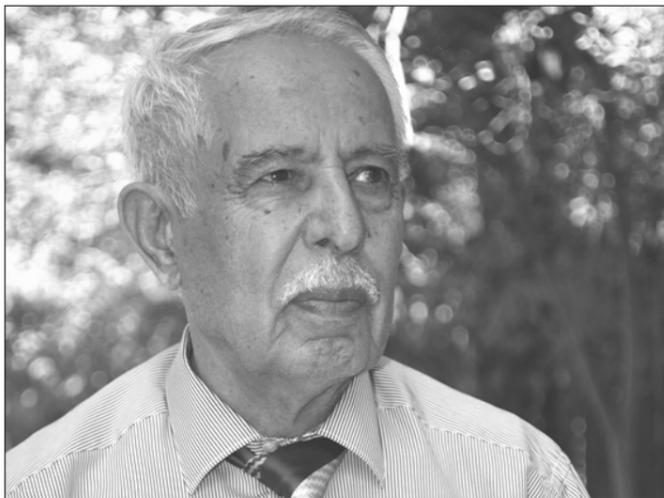
СОПРҶЗ ХУҶАСТА БОД!

дӣи ӯ масъалаҳои муҳими таърихи халқӣ тоҷик ҳаллу фасл шудаанд. Масалан, дар асари бунёдии ӯ "Парғар дар асрҳои VII-VIII милод" (1979) дар асоси маводи ҳафриёт кардааш ва таҳлили хуҷчатҳои суғдии аз кӯшкӣ Абаргар ёфта исбот менамояд, ки Деваштич аз шоҳзодаҳои ҳамина диёр буд ва дар ин ҷо ду мустақамаро барои мубориза бар зидди арабҳо тайёр карандӣ буд. Яке дар Мастҷоҳ, ин қалъаи Падаск ва дигаре дар Парғар, қалъаи Кум.

Деваштич дар деҳаи Кум нишастгоҳи тобистона ва дар Пардиз мавзеи шикор дошт. Аз маълумоти хуҷчатҳои суғдӣ бармеояд, менависад Юсуфшо Яъқубов, ки Деваштич дар Кум захираи хӯроқа ва қувваи ҳарбияшро ҷамъ намуда, онро барои муборизаи беамон ба муқобили арабҳо омода карда буд. Азбаски мардуми зиёди гуреза ба ин ҷо омаданд ва аз сабаби тангии ҷо натавонистанд маскун шаванд ӯ маҷбур шуд, ки ба қушкӣ Абаргар равад. Дар ин ҷо дар ҳавои кушод, гурезагон бо чорвоёшон метавонистанд ба сарбаранд ва то сардиҳо ва тамои шудани захирашон муқобилият намоянд ва ҳамина тавр ҳам шуд.

Асари дигари бунёдии он "Деҳаҳои асрҳои V-VIII милоди кӯҳистони Суғд" ном дорад. Дар таърихнигории Осиёи Марказӣ, бори нахуст, дар асоси деҳаҳои комилан кофтааш Юсуфшо Яъқубов масъалаҳои зиёди таърихи ин давра: аз қабилӣ ташакулёбии деҳаро аз як хона сар карда, то ба маҳалла, маҳаллаҳо ва кӯшкӣ кадҳудо пайдо шудан таҳқиқ менамояд. Ӯ дар асоси ҳамбаҳои дар хонаҳо буда даромад ва заминдорӣ ҳар хонаро муайян менамояд. Дар асоси бозёфтҳои муносибати шаҳру деҳот ва бозорро пешгӯӣ менамояд. Ин усули омӯзиш имрӯз дар Осиёи Миён қабул шудааст. Дар китоб ба масъалаҳои иҷтимоӣ дахл намуда, бо далелҳои исбот менамояд, ки сохти феодаль-деҳқонӣ дар Осиёи Миёна аз асри V не, балки аз асри III милод сар мешавад ва ин пешниҳод низ дар таърихнигории тоҷик қабул шудааст.

Солҳои соҳибитиқлол шудан, зарурати навиштани мақолаҳо дар бораи худшиносӣ пеш омад ва ӯ даҳҳо мақола навиштааст. Соли 1991 ба муносибати Форуми тоҷикони ҷаҳон асаре бо хати форсӣ бо номи "Тоҷикон" перомунӣ этногенез менависад, ки дар он асосҳои этногенези тоҷикон нишон дода шудааст. Соли 1994 онро бо хати сирилик ва соли 1999 ба муносибати 1100-солагии давлати Сомониён бо тағйиру илова бо номи "Тоҷикшинос" нашр мекунад. Дар асари охиринаш афкори тамоми олимони ватанӣ ва хориҷӣ дар мавриди пайдо шудани номи тоҷик таҳлил мегардад. Юсуфшо Яъқубов нисбат ба дигар муҳаққиқон таърихи пайдоиши номи тоҷикро аз пайдониши номи ориёӣ оғоз мекунад ва мегӯяд, ки номи тоҷик ҳаммаъноӣ вожаи ориёӣ буда, моҳияти иҷтимоӣ дорад. Ӯ иллати фаромӯш шудани этноними ориёиро таҳлил намуд, таҳавулотӣ 11 вожаи бо номи тоҷик вобаста бударо таҳқиқ кард, ки ҳеҷ яке аз тоҷикшиносон ин корро накарда буд. Ҳамакнун дар бораи таърихи пайдоиши этноними тоҷик аса-

реро бо забони тоҷикӣ, русӣ ва барои Афғонистон ва Эрон ба хати форсӣ навишта, дар рӯзҳои наздик пешниҳоди хонанда мегардонад.

Соли 1996 Юсуфшо Яъқубов асари бунёди "Религияи древне-го Согда"-ро менависад. Дар ин асар бори нахуст дар асоси манобеи хатӣ мисли авестой, археологӣ ва шифойи хусусиятҳои динӣ қадими тоҷикон ва тафовути он аз зардуштияи замони Сосониён муайян карда шудааст. Бо далел исбот мешавад, ки бутпарастӣ ҳоси зардуштияи Осиёи Марказӣ аст. Бутон худоеи ва фариштагони авестоиро ифода менамуданд. Дар Осиёи Миёна дар баробари маъбади оташ, боз хонаи бағон-худоеи арзи вучуд доштанд ва зиёраткунандагон дар як вақт аз ду маъбад дидан менамуданд. Дар маъбади худоеи ҳайкалҳои шоҳони худо ҳисобида, низ нигоҳ дошта мешуд. Китоб имрӯз ҳам ягона асари ҷамбасти дар бори динӣ қадими мардуми ориётабори Осиёи Марказӣ шуморида мешавад. Ин китоб соли 2011 дар Ҷопон ба забони ҷопонӣ чоп шудааст.

Яке аз асарҳои бунёдиву арзишманди Юсуфшо Яъқубов ин "Давлати Каёниён" (2012) мебошад. Асар натиҷаи заҳамоти сиёлаи ӯ мебошад, ки дар асоси сарчашмаҳои археологӣ ва авестой таълиф гардида, то ҷое як инқилоб дар таърихнигории таърихи қадими мардуми ориётабор мебошад. Дар асар исбот мешавад, ки дар таърихи мардуми тоҷик давлати Каёниён иштибоҳ давлати Бохтар номида шудааст. Юсуфшо Яъқубов бо далел исбот менамояд, ки сулолаи Каёниён хато устура хонда шудааст, онҳо аз дер боз ашхоси воқеиву таърихӣ мебошанд. Бунёнгузори давлати Каёниён Кай Қубод, аз Қубодиёни Тоҷикистон буд. Дар асоси маводи археологӣ исбот мегардад, ки ин давлат дар ибтидои ҳазораи дувуми пеш аз милод вучуд дошт, рушду нумуи он ба асрҳои XVI-XV пеш аз милод рост меояд...

Омӯзиши шаҳрҳои ҳазораи дувум дар Эрони марказӣ, ҷанубӣ, Афғонистон ва Осиёи Миёна нишон медиҳанд, ки дар ин давра умумияти фарҳангӣ, ақоиди динӣ, савдой, сиёсӣ ва иқтисодӣ ба вучуд меояд, ки ин ҳам бар пояи давлати Каёниён буд. Дар ҷилди аввали таърихи бисёрҷилдаи халқӣ тоҷик, аз ҷумла "Тоҷикон"-и Б.Ғафуров зикр мегардад, ки то омадани қабилҳои чорводори ориётабори андроновҳо аз саҳроҳои ҷануби Россия ва Қазоқистони кунунӣ, дар Осиёи Миёна мардумони кишоварзи ғайриориёӣ мезис-

танд. Андроновҳо тамаддуни баланди шаҳрсозӣ ва кишоварзиро аз маҳаллиён қабул намуда, аммо ҳамчун мардумони ҳукмрон аз ақидаи динӣ ва забонии худ асар гузоштанд. Дар китоб исбот мегардад, ки ин ақида беасос аст. Аввал ин ки андроновҳо дар нимаи дувуми ҳазораи дувум ва аввали ҳазораи якум омаданд. Бузургдашти оташ дар бошандагони Ҷайтун дар ҳазораи панҷум, саразмиён ҳазораи чаҳоруми пеш аз милод, яъне чандин ҳазор сол пеш то омадани андроновҳо мушоҳида мешаванд. Бостоншиносони Ўзбекистон дар водии Сурхондарё, яъне шимоли Бохтар дар ёдгориҳои бо номи Ҷарқутан шаҳри ба охири ҳазораи III ва нимаи дувуми ҳазораи дувуми пеш аз милодно таҳқиқ намуданд, ки дорои қасри шохӣ, шаҳристон, маъбади сунатии оташ мебошад... Ӯ дар ин асар таъкид мекунад, ки "Ригведа" осори забонии ориёиҳои ба Ҳиндустон рафта мебошад ва дар он вожаҳо аз забони маҳаллиёни ғайриориёӣ зиёд гуфта мешавад. Авесто низ ҳамзамон ва ҳамзабони Ригведа аст ва моли ориёиҳои омада нест, ӯ маҳсули тамаддуни кишоварзони бумии Бохтар аст. Дар китоб исбот мегардад, ки Бохтар маркази давлати Каёниён буд ва аз ин ҷо таърихи фарҳанги мардуми ориётабор сарчашма мегирад ва аз ин ҷо ба дигар кишварҳои домани васеи онҳо паҳн мегардад. Китоби "Давлати Каёниён" ҳарфи нав дар таърихнигории қадими мардуми ориётабор аст ва муаллифи он сазовори ҳамагуна унвонҳои баланди илмӣ, аз ҷумла академик аст.

Кашфи дигари Юсуфшо Яъқубов нахустин экспедицияи ӯ дар соли 2012, ин шаҳри Карон аст, ки баъдан бо ширкати бостоншиносони Русия А.Б. Никитин ва А. Смирнова экспедицияи дигаре низ оғоз гардид ва ин мутахассисон ба қадима, муҳиму ноҳии будани шаҳри Карон дар таърихи мардуми тоҷик ишора намуда, барои идомаи ковишу омӯзиши таърихи ин шаҳр таъкид намуданд. Инчунин, А. Никитин харобаи шаҳри Каронро ёдгориҳои азиме мегӯяд, ки дар камтарин ҷой мушоҳида мешавад ва ин гуфтаҳои А.Никитин ба маврид аст, чунки шаҳри Карон яке аз кашфиётҳои бузург ва муҳим дар асри XXI, дар худуди Осиёи Миёна аз тарафи бостоншинос, академик Юсуфшо Яъқубов мебошад. Ин майдон, ки як сол қабл аз тарафи академик Ю. Яъқубов кашф шуда буд, таърихи тўлониро дар бар мегирад ва бузургии он аз

чанд маҷмӯа доштаниш далолат мекунад. Метавон ҳадс зад, ки ин ёдгорӣ як маҷмӯаи ноҳии таърихи мардуми тоҷик буда, бори нахуст дар Бохтари шарқӣ кашф гардида, аз тамаддуни шаҳрӣ бархурдор аст. Роҷеъ ба вожаи Карон, мавқеи ҷойгиршавӣ, сохтори дохиливу берунии он, тарзи зиндагӣ урфу одат ва эътиқодоти мардуми он кашфиёти Юсуфшо Яъқубов, ки дар мақолоти илмӣ батафсил менамояд, нақл мекунад ва ба хубӣ равшан мегардад, ки номи аслии Қалъаи кӯҳна-Карон дар сарчашмаҳои таърихи асри миёнагӣ ёд мешавад ва ақидаи академик В.В.Бартольд низ дар бораи он ки Карон дар Дарвоз ё Рӯшон ҷойгир аст, дуруст меояд.

Аз кашфи шаҳри Карон худди панҷ сол сипарӣ шуда бошад ҳам, аммо ковишу бинишҳои бостонии академик Юсуфшо Яъқубов дар ин самт ханӯз ҳам идома дорад, зеро ин шаҳр чун садҳо шаҳру ободихони дигар дар ҳофизаи таърих, ба дасти фаромӯшӣ супурда шудааст. Пас, Юсуфшо Яъқубов бар он аст, ки ин ғубори фаромӯширо аз чеҳраи Карон пок созад ва намои равшантаре аз онро дар баробари муосирон ва ояндагон қарор диҳад.

Агар сафҳаҳо аз фаъолияти илмӣ ва кашфиётҳои бостонии Юсуфшо Яъқубов нависем, он кам асту беш на, зеро ӯ бо заҳамоти зиёде, ки дар омӯзишу таҳқиқи илми таърих ва ковишҳои бостоншиносӣ ба даст оварда, сафаҳоти ноҳии таърихи аз тангнои торикӣ боз кардааст. Боиси фахр аст, ки устоди гиромикадр Юсуфшо Яъқубов имрӯз дар миёни мо чун шоҳсутуне дар ниғадошт ва пешрафти илми таърихи кашфиётҳои қадими бостоншиносӣ фаъолият дорад.

Ҳамакнун ўро зиёд мебинам ва мефаҳрам, ки бо Юсуфшо Яъқубов барин устод дар як кафедра фаъолият дорам. Устод тайи чанд соли ахир аст, ки дар Донишгоҳи миллий, дар факултети таърих, кафедраи таърихи дунёи қадим, асрҳои миёна ва бостоншиносӣ фаъолият дорад ва барои донишҷӯён дарс меғӯянд. Юсуфшо Яъқубов устоди устодон, муаррихи муаррихон, донишманди фарзона, шахсияти хушмуомила ва фарқкунандаву риоякунандаи вазифа аст. Ҳамчун мураббӣ ва раҳнамо, ба рӯҳи равони онҳо таъсири мусбӣ мегузорад ва ба диллашон ба гунае асар карда, ки ўро дўст медоранд ва дар тамоми рафтору гуфтораш бо тамоми нозуқиҳо ва дар ҳама кор ва ҳар гуна ҳолатҳо аз ӯ пайравӣ мекунад. Устод 11-уми ноябр солрӯз дорад ва ба синни мубораки 80 мерасанд.

Устоди арҷманд! Шарҳи хулусу муҳаббати шоғирдонаам ба унвони Шумо устоди гиромикадр бисёр тўлонист, аммо бо ҳамина ҳарфи "Солрӯз хуҷаста бод!" қатраеро аз дарёи ишқи шоғирдро бипазиред! Бароят покӣ ва сафои адонопазири рӯҳи тан ва тавфиқи ҳар ду оламро таманно дорам.

80-умин баҳори умр, рӯзи милодат фархунда бод, устоди азиз!

*Ҳала, пайваста сарат
сабуз лабат хандон бод,
Ҳала, пайваста дили
ишқ зи ту хандон бод.
Он хаёли хуши ӯ
машғалаи дилҳо бод.
В-он намақдони хушаш
бар забари ин хон бод.*

Мартаба МИРМАДОВА,
ассистенти кафедраи
забони англисӣ

Дар сурудаҳои "Авасто", пас аз ниёиши "Модари зиндагӣ", ки ишора ба эҳтирому арҷгузори хок (замин) аст, ниёиши "Оби зиндагӣ" дар ҷойи дуввум қарор дорад, зеро Зартушт дар андешаҳои худ дарёфт, ки об ҳамчун мояи зиндагисоз аз хок (замин) камтар намебошад. Хок дар яқоягӣ бо об (рутубат) аст, ки зоянда мешавад. Об (рутубат) аст, ки заминро қодир месозад дар шакл гирифтани, ҷавона задан, шукуфтани, дона баровардан.

Гузаштагони мо ба фариш-

иҷозаи чунин кореро наме-
диҳанд, чун эҳтирому тақад-
дуси вижа барои рӯдхонаҳо
қоил ҳастанд".

Гузаштагони мо яке аз рӯзҳои вижаи наврӯзӣ, рӯзи нуздаҳуми Наврӯзро "рӯзи обҳои зинда" номида буданд ва гоҳе онро "Ҷашни обрезагон" меномиданд, ки дар деҳоти ҷануби Тоҷикистон, ба унвони "Ашагулон" чунин ойине ҷой дорад.

Об ва лузми бориш масъалае будааст, ки дар ойинҳои наврӯзӣ мавриди таваҷҷӯҳ ва тақаддус қарор гирифтааст, зеро дар тамоми ин русум ақидае вучуд дорад, ки барои соли нав борону оби кофи, ки мазҳари ободони аст, орзӯ кунанд.

Дар миёни иронитаборон расм будааст, ки ҳангоми сапедадами Наврӯз, мардум аз хоб бармехостанд ва худро шустушӯ мекарданд ва гоҳе бо пошидани оби равон худро мутабаррук карда, аз дафъи

Шумо эй обҳо! Бизудоед гу-
ноҳони маро!

Тақрибан дар ҳама ҷо об ва-силаи покӣ, шафофият ва таҳорати ойинӣ аст ва он аломати баракат аст, аз ин рӯ би-сёр табиист, ки тамаддуни тоҷикону иронитаборонро мута-родиф бо баракат дидаанд. Ва об унсури муқаддас доништа шудааст.

Бечуну чаро ин бардоштҳо обишӯри хиради гузаштаго-намон будааст, ки мардумони мо тавониста буданд ба хушк шудани рӯдҳову чашмасорон роҳ надода, обҳои покро ниғаҳ доранд. Дар замони бостон аз ҳама зишту кароҳатбор олу́да кардани обҳо буд.

Ҳар як инсон масъулият до-рад барои нигоҳдошти замини худ. Тақрибан 20-30 сол пеш мардуми мо аз оби ҷӯйҳо исти-фода мебарданд. Халқи Те-мурмалик бошад, оби истеъ-молияшон аз оби борон буд. Оё медонед, ки арзиши обе, ки мо менӯшем, чанд нарх

СИТОИШИ ОБҲОИ ПОК ДАР ЗАМОНИ БОСТОН

тае бо номи Аноҳито арҷ ме-гузоштанд, ки ӯ ниғаҳбони обҳои пок буд. Аноҳито ҷуз аз сарпарастии обҳо вазифаҳои дигаре дошт, ки аз ҷумла не-кону покнор барои арҷгузорӣ ба озодӣ, нерӯву қудрат, шо-истагиву фарзонагӣ, ба дунё овардани насли нерӯманду некӯкор ҳидоят мекард. Онҳое ки ин дархостҳоро амалӣ мекарданд, барояшон баракату сарвату қудрат бах-шида мешуд. Аноҳито ниғаҳ-бону пойдорӣ насл аст, зану мардонро меполюяд, то ки ба покӣ фарзанд оранд. Тамо-ми зӯрмандон ва ҷанговарони роҳи ҳақиқатро ёрӣ мекунад. Ин аст ки Худованд таъкид мекунад, ки ӯро аз нерӯ ва иро-даи худаш офаридааст.

Боасти пурсид, ки онҳо агар изадони (фариштагони) хок (за-мин), ҳаво, оташ (офтоб, раъ-ду барқ)-ро ба гунаи мард гу-мон карда бошанд, аз чист ки фариштаи обҳои покизоро зан тасвир намудаанд. Ба гумони мо ниёконамон, ки дар инсон-созии башар нақши муҳим дош-танд ва яке аз нахустин фарҳ-анговарони рӯи заминанд, дарёфта буданд, ки зан қуд-рате дорад то обҳоро пок ниғаҳ дорад, зан қудрати зойидан дорад ва об барои замин ба сони ҷараёни хун дар ҷисми инсон ва сохтмони ҳама мавҷ-удоти зинда мешавад.

Дар ин бора падари торих-нигории ҷаҳон Ҳеродот чунин навиштааст: "Порсиён ҳаргиз рӯдхонаву обҳои равонро ба ҳеч васила олу́да наме-кунанд. Онон ҳатто дасту ба-дани худро дар обҳои равон намешӯянд ва ба касе ҳам

балову офатҳо худро эмин мегумориданд. Сабаби пайдо-иши ин расм дар он будааст, ки замоне муддатҳо борон на-борида киштаҳо рӯ ба хушкӣ ниҳодаанд ва чун яқбора бо-риши саҳт ба амал меомада-аст, мардум бо пошидани об ба ҳамдигар, боридани борон-ро гиромӣ медоштанд.

Наврӯзро ҳамчунин ҷашни обпешон низ мегуфтаанд. Ва дар рӯзи нуздаҳуми фарвад-дин, ки ба фариштаи обҳои пок тааллуқ дорад, он рӯзро зодрӯзи Зартушт низ дониста-анд ва шиори он рӯз "Дӯст доштанро дӯст бидор" аст.

Шояд ин нишона низ қоби-ли таваҷҷӯҳ бошад, ки пушти сари мусофир низ об пошидан ишора ба ҷалби иноят мебо-шад, то ки роҳ равшан бошад ва мусофир саломат ба мақ-сад расад ва ба равшаниву саломат аз сафар бозгардад.

Дар гиромидошти обҳо са-роишҳое дар Авасто мавҷуд аст, ки хеле қолиб мебошанд. Аз ҷумла: Шумо эй, обҳое, ки нерӯ мебахшед, қуввату аза-мату басиратамон диҳед.

дорад? Оё медонед, арзиши оби табиӣ нисбат ба обҳои нӯшокие, ки аз мағозаҳо ме-харед қиматтар аст? Биёед, бипурсем, ки гиромидошти обро мо то чӣ андоза ме-донем?!

Ва бениҳоят шуқругузори аз истиқлолияти кишварамон аз сарвари давлатамон, аз ин обо-дониву озодиву давлати ҳуқуқбунёдамон мекунем, ки дар чунин ватани бихиштосо зиндагӣ ва қору фаъолият до-рем.

Сатрҳои болоро пеши рӯ оварда, кас ба хиради Асос-гузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳта-рам Эмомалӣ Раҳмон бечуну-чаро арҷ мегузорад, зеро аз минбарҳои баланди Созмони Милали Муттаҳид водоштани ҷомеаи ҷаҳонӣ ба посдорӣ ва истифодаи босамари захираи об, унвони "Даҳсолаи бай-налмилали амал: об барои рушди устувор", гувоҳи пеш-сафии кишвари обшорони мо дар ҳалли масоили глобалӣ мебошад.

СУХАНИ МОНДАГОР

Ибни ҚАЙИМ

Алӣ, домоди пайгамбари ислом гуф-тааст: "Дар баробари ҷиноят хомӯшӣ ихтиёр кардан низ ҷиноят аст". Ду чизро ҳамеша фаромӯш кун, хубие, ки ба касе мекунӣ ва бадие, ки касе ба ту мекунад. Ҳамеша ба ёд дошта бош, дар маҷлисе ворид шудӣ забонатро нигоҳ дор, дар суфрае нишастӣ шикаматро нигоҳ дор, дар хонае ворид шудӣ чашмонатро нигоҳ дор, дар намоз истодӣ дилатро нигоҳ дор.

Дунё ду рӯз аст, як рӯз бо ту ва як рӯз алайҳи ту. Рӯзе, ки бо туст мағрур машае ва рӯзе, ки алайҳи туст маъюс машае, зеро ҳарду поёнпазиранд. Бо чашмонат биёмӯз, ки на ҳар шахс арзиши нигоҳ кардан дорад. Бо дастонат биёмӯз, ки ҳар гуле арзиши чидан надорад. Ду чизро аз ҳам ҷудо кун, ишқу ҳавас. Зеро аввалӣ муқаддас аст ва дуввумӣ шайтонӣ. Аввалӣ туро ба покӣ мебарад ва дуввумӣ ба палидӣ.

Чашму забон ду силоҳи бузург дар назди туанд, чи-гуна аз онҳо истифода мекунӣ? Монанди тире заҳ-ролӯд ё офтобе ҷаҳонтоб? Зиндагӣ гир ё зиндагӣ бахш! Бидон, ки қалбат кӯчак аст, пас наметавонӣ тақ-симаш кунӣ. Ҳар гоҳ хостӣ онро бибахшӣ бо тамоми вучудат бибахш, ки кӯчакиаш ҷуброн шавад. Ҳеҷ гоҳ ишқро бо муҳаббат, дилсӯзӣ, тараҳҳум ва дӯст дош-тан яке надон, ҳамаи инҳо аҷзои кӯчактари ишқанд на худӣ ишқ.

Ҳамеша бо Худо дарди дил кун, на бо халқи Худо ва фақат ба ягонаи олам таваккал кун, он гоҳ мебинӣ, ки чи гуна қабл аз ин ки худат даст ба кор шавӣ, корҳо ба хубӣ пеш мераванд. Медонӣ, ки аз Худо хоستان иззат аст, агар бароварда шавад раҳмат аст ва агар наша-вад ҳикмат аст. Аз халқи Худо хоستان хиёлат аст, агар бароварда шавад миннат аст, агар нашавад зиллат аст. Пас, ҳар чи мехоҳӣ аз Худо бихоҳ ва дар назар дош-та бош, ки барои ӯ гайри мумкин вучуд надорад ва тамоми гайримумкинҳо фақат барои туст.

КАМБУД: МАЙДОНЧАИ ФУТБОЛ ТАРМИМ МЕХОҲАД!

Аз хотираи доштаам ҳамин гуна ёд дорам, ки ҳанӯз майдон-чаи варзиши футбол ки дар пушти банои собиқ факултаи фи-лологияи тоҷик ва журналистика (ҳоло факултаи омӯзгорӣ) ҷойгир аст, соли 2014, вақте ки мо дар курси аввали донишгоҳ мекондем, бо иштироки вазири маориф Нуриддин Саид ва ра-иси онвақтаинаи шаҳри Кӯлоб Абдуғаффор Раҳмонов дар ҳола-ти тантанавӣ мавриди истифода қарор дода шуд. Он замон тибқи талабот майдони футбол пурра бо алафи сунъӣ (газон) пӯшонид шуда, дарвозаҳо низ бо турҳо таъмин буданд. Дар ҳамаи ҳолат мусобақаҳои варзишӣ аз намуди футболи хурд миёни донишҷӯёни факултаҳо дар ҳамаи майдонча дар сатҳи беҳтар сипарӣ мегардиданд.

Тавре ки мегӯянд: "Ҷавонӣ дар пайи худ пирӣ дорад!". Ҳола-ти имрӯза майдони футбол чун гузаштааш нав нест. Ҳамаи аст ҳадафи аслии нигоштани матлаби мазкур. Мебоёд, ки во-қеъабинона аз ҳоли ногувори кунунии майдон ёдовар гардем. Алҳол қисмати миёнҷои алафи сунъие, ки майдончаро мепӯ-шонад, аз дарвозаи аввал то дуҷум бо гузашти вақт фарсуда шуда, нобуд гардида, қисматҳои боқимонда, ки дар ибтидо ши-решмолӣ шуда буданд, қанда гардидаанд. Ҳангоми бозӣ ҷӣ давидану зарба задан боқимондаи алафи сунъӣ ба пои бозин-гар мепечад, ки дар натиҷа мумкин аст, ки дар болои бетоне ки аз таги газон рехта шудааст, бархӯрад ва эҳтимолияти ши-кастани дасту пой ва умуман маҷрӯҳ шудани донишҷӯёне, ки дарсҳои варзишии худро дар ин макон мегузаронанд, гардад. Дар ин давом мебоёд гуфт, ки майдончаи футбол ба беҳбудӣ ниёз дорад.

Ҳарчанд ки ин варзишгоҳи хурди футбол дар Соли ҷавонон сохта нашуда бошад ҳам, агар садорати донишгоҳ ва роҳбари-яти факултаи тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии дифои ҳарбӣ, ки аз дигар факултаҳо дида дар-сҳои варзишиашон дар нуқтаи фавқуззир гу-заронида мешавад, ба беҳбудии он саривақт расидагӣ намоянд, иқдоми наҷибонае мегар-дад.

Худойодди ИСЛОМ,
донишҷӯи соли 4-уми
иҳтисоси рӯзноманигорӣ

МУСИБАТ АЗ МУСУЛМОНҲОСТ, Ё КУФФОР, Ё ҲАРДУ?

Ахмадшоҳ КОМИЛЗОДА,
таҳлилгари масоили минтақа.

Мусибат аз ҳардуст. Воқеан аз ҳарду. Чун кишварҳои абарқудрат имкони зиёд доранд ва дар сиёсат ва равишҳои кишварҳои зери нуфуз ё камқудрат таъсир мерасонанд. Кишварҳои камқудрат, дар айни ҳол кишварҳои ҷаҳони ислом бештарашон кишварҳои нодор ва ақибфтодаанд ва бадтар аз ин огоҳии ками мардумони онҳо боиси сар задани ҳар гуна мушкилот ва даргирӣ шуда метавонад.

**Абдуқодири АБДУҚАҲ-
ҲОР,** рӯзноманигор, роҳбари Китобхонаи ба номи Абулқосим Лоҳутӣ.

Ҷангҳои хонумонсӯзи кишварҳои мусулмонӣ, пеш аз ҳама аз номуттаҳидӣ ва ихтилофоти мазҳабист, мусаллам аз ин вазъият абарқудратҳо ва душманони Исломи хеле худ истифода карда истодаанд. Коргардонашон мутмаъинан Исроил аст.

Озар САЛИМ, шоир.

Радифи "Ё ҳар ду", ки Устод Лоҳутӣ аз он дар ғазали бисёр зебои худ истифода кардааст, ба масал таҷоҳули ориф аст. Яъне, шоир чизеро медонад, аммо боз ҳам худро сода вонамуд карда, ҷавобашро аз дигарон интизор аст, аммо дар мавриди суоли

Имрӯз қисмате аз манотиқи ҷаҳон пур аз ҷангу хунрезист. Дар бисёре аз кишварҳо ҷангу хунрезиву ноадолатӣ дар авҷ аст. Ҳар рӯз ҳазорон нафар мурда истодаанд. Чунин хулоса баровардан мумкин аст, ки бераҳмтарин махлуқ дар рӯи замин инсон аст. Бераҳмие, ки инсон ба инсон мекунад, ҳеч як ҳайвон ба ҳамтои худ инро раво намебинад. Бо вучуди ақл доштан инсон чаро ин қадар ахмақ аст? Ҳамдигарро чаро мекушад, носазо мегӯяд, таҳқир мекунад? Бовар кунед, хонандаи азиз дар баъзе мавридҳо муносибати ҳайвонот аз мо инсонҳо дида ҳазорон маротиба адолатпарварона аст. Лоҳутии бузург мефармояд:

Ватан вайрона аз ёр аст, ё азёр, ё ҳарду?

Мусибат аз мусулмонҳост, ё куффор, ё ҳарду?

Ҳама доди ватанхоҳӣ зананд, аммо намедонам,

Ватанхоҳӣ ба гуфтор аст, ё кирдор, ё ҳарду?

Вакилону вазиронанд хоин фош мегӯям,

Агар дар зери тегам, ё ба рӯи дор, ё ҳарду.

Аз ин рӯ, хостем аз чанд соҳибназар ба саволи "Мусибат аз мусулмонҳост, ё куффор, ё ҳарду?" пурсон шавем.

шумо чунин гуфтаниям, ки ҷангҳои хонумонсӯз дар баъзе кишварҳои мусулмоннишин кори ҳарду аст, яъне аз ҷонибе манфиатҳои абарқудратҳо ва аз ҷониби дигар таассубу ноогоҳии мусулмонон аст.

Султони ҲАМАД, рӯзноманигор.

Мутаассифона, ҷангҳои дохилӣ дар бархе аз кишварҳои мусулмонӣ, воқеъияти замони мост. Киро муқассири сар задани ин ҷангҳо номидан мумкин аст? Албатта, ба ин савол посухи аниқ додан хеле мушкил аст. Дар ҳар кучо ин ҷангҳо бо сабабҳо ва шеваҳои гуногун оғоз мешаванд. Дар бархе аз кишварҳо бо айби давлатдорон, дар баъзе аз кишварҳои дигар бо гуноҳи муҳолифонашон ин мочароҳову ин ҷангҳо оғоз мегиранд. Яъне, аксаран ин ҷангҳо бо айби худ мусулмонон ба вуқӯ мепаиванданд. Инсофу адолати иҷтимоиро поймол кардан, зулму ситам намудан, фикру андеша ва сухану ақидаи яқдигарро таҳаммул накардан, зиёд шудани фисқу фасод дар зиндагӣ, ба мушкилот сабр нанамудан, ҳушёриро аз даст додан, пойбанди фитнаву дасиса шудан боиси сар задани чунин низоъҳои

ҷангҳои хонумонсӯз мешавад. Албатта, дар ин байн душманони дини мубини ислом ва мусулмонон, ки дар олам кам нестанд, нақши муайяне доранд. Онҳо ҳатман ба оташи ҷанг равшан мерезанд, вале агар мусулмонҳо ҳамеша ҳушёру зирак ва дурандеш бошанд, душманонашон наметавонанд, онҳоро ба муқобили яқдигар ба ҷанг бархезонанд. Бинобар ин, асосан "ҳар айб ки ҳаст, дар мусулмонии мост".

Кароматулло САИДОВ, рӯзноманигори Телевизиони Тоҷикистон.

Ба андешаи ман Исломи ба зоти худ пок аст. Мӯъминон пайрави дини исломанд ва дар ин дин омада, ки мусулмон бародари мусулмон аст. Агар чунин бошад, пас, мӯъмин наметавонад, ки бародари мӯъмини худро ба азобу шиканҷа равона созад. Ба дидгоҳи расонаҳои хабарӣ агар назар созем, пас, маълум мегардад, ки гурӯҳҳои махсуси ифротӣ мехоҳанд мақсадҳои нопоки худро дар пирӯҳани ислом пиёда созанд.

Ҷамшеди ҚУВВАТ, сокини шаҳри Душанбе.

Албатта мусибат аз ҳар ду

тараф мешавад, вале ба назари ман мусибати асли аз худ мусулмонҳост. Аз ногоҳӣ мо исломро шиор карда, дар зер пардаи он ба чи корҳои ғайриинсоние даст мезанем. Мусулмонон агар хоҳанд, ки гирифтори мусибат нашаванд, рӯ ба омӯзиш бояд биёранд ва аз пайравӣ ба ҳар равия ва фирқаҳои ифротӣ даст бикашанд. Танҳо омӯзиш ва огаҳӣ наметавонад моро аз мусибатҳо наҷот диҳад.

Шерзони УМРИДИН, рӯзноманигор, собиқ суҳангӯи Президенти АИ ҶТ.

Ин пеш аз ҳама сиёсати ғарб аст, ки бо истифода аз ҳама имкониятҳо намегузорад, ки дар кишварҳои мусулмоннишин сулҳу оромӣ бошад. Пурқуввати давлатҳои исломӣ ба ғайри ин нест,

зеро агар давлатҳои мусулмоннишин пурқувват бошанд, давлате чун Исроилро маҷбур мекунад, ки ба сиёсати ғосибонаи худ хотима бахшад ва ҳудудҳои ишғолии худро бозгардонад.

Мусибат дар куффор аст. Ин яқин аст. Куффор ба ҳақде доност, ки мусибатро бо дасти мусулмонон анҷом медиҳад. Бештари мусулмонон бесаводу ҷоҳиланд. Мисоли рӯшани он Лодану Бағдодиҳост. Албатта, яқин ҳам шуду исбот ҳам шуд, ки Бағдодӣ яҳудист, аммо Лодан араб буд. Инҳо бо фалсафаи ҷиҳод хуни садҳо ҳазорро рехтанд, ки 99 дарсади онҳо мусулмонон буданд. Дар ҷиҳоди инҳо ҷоҳилияти тафаккур бармалост.

Ин фанатизму ин рӯҳияи аблаҳонаро куффор ба нафъи худ истифода мебарад. Дар Афғонистон ва Покистон даҳҳо ҳизби исломӣ ҳаст, ки ҳамдигарро кофир мебуданд. Войи мо ки ин найрангҳо пай намебарем ва гумон мекунем, ки ҷиҳод дорем. Инҳо садқаи номи ҷиҳод шаванд. Инҳо худфурӯхтагонанду бас. Ва ҳатто ин чанд тана, ки аз Тоҷикистон ҳам рафтанд ва дар Сурияву кушта шуданд ва имрӯз даҳҳо тифлаконашон муҳтоҷи гармии дидору як бурдаи нонанд. Магар онҳо ҷиҳод кардаанд? Дар Сурия кучо кофир, ки кофир кушанд? Албатта мусулмон куштанд.

Тамоми ҷангҳои манфиатҳои доранд, аммо мутаассифона дар ҳамааш халқи осоишта ҷабр мебинад, мемирад ва хонумонсӯхта мешавад, зеро тамоми ҷанг дар замони имрӯз аз "бозиҳои сиёсӣ" сар зада истодаанд, ки мисоли рӯшани он ба харобазор табдил ёфтани давлати Сурия аст. Наметавонем онеро, ки дини худро дорад куфр гӯем, зеро кофир танҳо касест, ки дин надорад. Аммо имрӯз "мусулмонҳо" ҳар нафаре, ки аз аҳли Исломи нест, пеши худ куфр мехонанду гӯё бо он ҷиҳод мекунад. Ҷиҳоде, ки онҳо дар тафаккури худ дорад, аслан ҷиҳод нест, зеро ҷиҳод кардан рехтани хуни ҳамзоти худ набуд ва нест. Мусибат аз куффор аст, ки бо найранг мусулмонони ҷоҳилро ба ҷанг меорад...

Таҳияи
Ҷаҳонгир РУСТАМ

• Бахшида ба Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

АНДЕШАҶО ДАР БОРАИ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН

15-уми апрели соли 2016 вакилони Маҷлиси намоёндоғони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳоди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар мавриди ворид намудани илова ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи рӯзҳои ид" баррасӣ ва қабул карданд.

Мувофиқ ба ин тағйирот ҳар сол 16-уми ноябр Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бидуни истироҳат таҷлил карда мешавад.

Бо ҷод тазаккур дод, ки 16-уми ноябри соли 1992 дар шаҳри Хучанд Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити барои миллати тоҷик ниҳоят ҳассосу мушкул ва сарнавиштсоз доир гардида, дар ин Иҷлосияи тақдирсоз Эмомалӣ Раҳмон аз ҷониби вакилон ба ҳайси раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар соли 1994 дар асоси шитихоботи президентӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон шитихоб гардид.

16-уми ноябр ҳамчун Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо назардошти саҳми арзанда ва хизматҳои бузурги Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таъшиқу давлатдорӣ навини кишвар, эҳёи давлати миллӣ, таъмини сулҳу ваҳдат ва баланд бардоштани нуфузу эътибори Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ эълон гардидааст.

Аз ин рӯ, хостем, то чанд андешиш сиёсатмадорони қаҳонро, ки дар ҳаққи Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон гуфта шудаанд, пешниҳоди хонанда намоем.

Владимир ПУТИН, Президенти Федератсияи Россия.

Тамоми таърихи муосири Тоҷикистон бо номи Эмомалӣ Раҳмон комилан алоқаманд аст. Дар тӯли солҳои президентӣ ба ӯ муяссар гардид, ки сулҳу ризоиятро дар кишвар таъмин карда, эҳтироми сазовори ҳамватанон ва нуфузи баланди байналмилалиро пайдо намояд. Таҳти роҳбарии он кас ҷумҳурӣ дар роҳи рушди иқтисодӣ устуворона пеш рафта, дар ҳалли масъалаҳои мубрами рӯзномаи минтақавӣ фаълоне иштирок мекунад. Саҳми шахсии Эмомалӣ Раҳмон дар таҳкими муносибатҳои шарикӣ стратегӣ ва иттиҳодӣ байни давлатҳои мо ниҳоят бузург аст.

Рецел Тайип ЭРДОҒАН, Президенти Туркия.

Туркия ва Тоҷикистон дар мавриди густариши равобити дӯстона, ки решаҳои таърихӣ ва арзишҳои зиёди муштарак ба монанди шахсиятҳои маъруф Мавлоно Ҷалолиддини Румӣ дорад, иродаи қавиро доро ҳастанд. Итминон дорам, ки дар ҷодаи устувор бахшидани бародарии турку тоҷик саҳми Эмомалӣ Раҳмон ба мисли гузашта минбаъд низ хоҳад расид.

Си Цзинпин, Раиси Ҷумҳурии Мардумии Чин.

Дар давоми 26 соли аз рӯзи истиқлолият таҳти роҳбарии хирадмандонаи Эмомалӣ Раҳмон дар Тоҷикистон суботи сиёсӣ ва рушди босуръати иқтисодӣ ба назар мерасад, сатҳи зиндагии мардум ба таври назаррас беҳтар мешавад, нуфуз дар қорҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ баръало боло меравад. Ҷониби Чин аз ин самимона хушҳол аст.

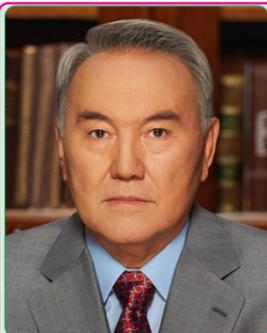

Шавкат МИРЗИЁЕВ, Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон.

Мо мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро дар Ўзбекистон ҳамчун ходими намоёни давлатӣ ва роҳбари таҷрибадор, ки худро саропо ба хизмати халқу кишвараш бахшидааст, мешиносем.

Тоҷикистон зери роҳбарии хирадмандонаи Эмомалӣ Раҳмон дар бунёди давлатдорӣ ва сохти иқтимоӣ ба муваффақиятҳои калон ноил гардидааст. Сатҳ ва сифати зиндагии мардум ба таври назаррас боло рафта, нуфузи кишвар дар арсаи байналмилалӣ пайваста таҳким меёбад.

Ба шарофати сиёсати ҳамаҷониба андешидашуда ва мутавозини ӯ дар шароити мураккаби Тоҷикистон имкон пайдо гардид, ки дар ҷомеа сулҳ ва ризоият на танҳо ҳифз карда шавад, балки ба он заминаи устувор гузошта шавад, ки ин яке аз омилҳои муҳими таъмини субот ва рушди устувор дар кишвар ва умуман ҳамаи минтақа мебошад.

Нурсултон НАЗАРБОВЕВ, Президенти Ҷумҳурии Қазоқистон.

Мутмаинам, ки маҳорати баланд ва таҷрибаи гании ҳаётии Эмомалӣ Раҳмон, бешубҳа, ба шуқуфоии минбаъда ва боло рафтани нуфузи байналмилалӣ Тоҷикистон мусоидат мекунад.

Сатҳи эътимоди сиёсӣ ва ҳусни тафохуми то ба имрӯз ба дастмада миёни Остонаву Душанбе аз устувории муносиботи мо, ки бар рӯҳияи шарикӣ ва иттиҳодӣ асос ёфтаанд, шаҳодат медиҳад.

Александр ЛУКАШЕНКО, Президенті Ҷумҳурии Беларус.

Меҳнати фидокоронаи чандинсолаи Эмомалӣ Раҳмон, ки ба таҳкими сулҳу субот, баланд бардоштани некӯахлоқии халқи тоҷик ва пойдории нуфузи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ равона гардидааст, сазовори эҳтироми ниҳоят баланд мебошад.

Илҳом АЛИЕВ, Президенті Ҷумҳурии Озарбойҷон.

Имрӯз Тоҷикистони дӯст зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон дар қори таҳкими давлатдорӣ, пешрафти иқтимоӣ-иқтисодӣ ва эҷодкории фарҳангӣ дилпуруна ба пеш ҳаракат мекунад. Муваффақиятҳои, ки дар солҳои соҳибистиқлолӣ дар кишвар ба амал омаданд, бо номи Эмомалӣ Раҳмон пайванданд.

Хизматҳои махсуси ӯ дар таҳким ва ҳифзи муносибатҳои анъанавӣ, дӯстона ва шарикӣ миёни Озарбойҷон ва Тоҷикистон назаррасанд.

Гурбангули БЕРДИМУҲАММЕДОВ, Президенті Туркменистон.

Дар солҳои охир Тоҷикистони дӯст таҳти роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон дар роҳи бунёди давлатдорӣ, рушди сиёсӣ, иқтимоӣ ва иқтисодӣ, баланд бардоштани некӯахлоқии мардум ва таҳкими нуфуз дар арсаи байналмилалӣ ба пешравиҳои назаррас ноил гардид.

Мо дар Туркменистон саҳми шахсии Эмомалӣ Раҳмонро дар рушди муносибатҳои дӯстона байни кишварҳоямон баланд арзёбӣ карда, ба таҳкими минбаъдаи ҳамкорӣ дучониба, ки ба анъанаҳои чандинсолаи эҳтиром ва эътимоди мутақобила така мекунанд, умед дорем.

Чан Дай КУАНГ, Президенті Ҷумҳурии Сотсиалистии Ветнам.

Ветнам ҳамеша ҳодисаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро пайгирӣ мекунад ва аз муваффақиятҳои ноилшудаи Тоҷикистон дар самти рушди кишвар таҳти роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон хушҳол аст.

Серг САРГСЯН, Президенті Ҷумҳурии Арманистон.

Таърихи муосири Тоҷикистон, ки бо комёбиҳо дар рушди иқтимоӣ-иқтисодӣ кишвар, болоравии нуфуз дар арсаи байналмилалӣ ишора мешавад, бо номи Эмомалӣ Раҳмон комилан алоқаманд аст.

Алмазбек АТАМБОВЕВ, Президенті Ҷумҳурии Қирғизистон.

Ба шарофати сиёсати хирадмандона ва дурбинонаи Эмомалӣ Раҳмон Тоҷикистон тайи солҳои соҳибистиқлолӣ дар роҳи таъмини рушди сиёсӣ, иқтимоӣ-иқтисодӣ ва фарҳангии кишвар ба натиҷаҳои назаррас ноил гардид.

Субҳон **ФОЗИЛОВ**,
сармуҳозори кафедраи тарбияи
ҷисмонӣ ва ОДХ

Тайёрии ҷисмонии бозингарон бо туби дастӣ

Тайёрии ҷисмонӣ ҳолати равона кардан ва пурқувват намудани саломатии машққунандагон ва ҳаматарафа тайёр намудан, иҷрои ҳаракатҳои лозимӣ ва гирифтани донишҳо оид ба тарбияи ҷисмонӣ мебошад. Тайёр намудани варзишгар дар ҳолати тайёри ба мусобиқаҳо вазифаи мураббӣ ва коллектив мебошад.

Таърихи пайдониш туби дастӣ

Бозии "Ганбол" соли 1898 дар омӯзишгоҳи Класофармийскии Дания пайдо шудааст. Дар он солҳо муаллими тарбияи ҷисмонии шаҳри Гардун Халгир Нилсен буданд. Дар давлати Дания вай дарси тарбияи ҷисмонӣ мебард. Дар гурӯҳи духтарона вай оид ба туб дарс мегуфт, ки онро "хандбол", (ханд-даст ва бол-туб) меномиданд.

Соли 1890 Конрад Ках дар Олмон бозии бо туб "Рафбол" ва дар Кениксберг-бозӣ бо туб "Намудҳои ҳаво додан"-ро дар бозиҳо истифода бурдааст.

Ҳамон солҳо чехҳо ин бозиро афзоиш дода, ҳамчун бозии халқӣ, бозӣ бо номи "Хизен" (ҳаво-додан-партофтан)-ро инкишоф додаанд.

Баъди 6-сол то оғоз намудани Нилсен ва баъди 14 сол то ба чоп баровардани якумин китоби "Хандбол" дар Чехослакия қоидаи бозиро аз он истифода мекарданд, ки бе ягон шубҳа ба бозии ганболи ҳозира шабоҳат дорад.

Бисёр давлатҳо ба бозии 11:11 (11-нафарӣ) мароқ доштанд, ки дар майдони аз масоҳати зерин: дарвоза 7,32 м паҳноӣ, 2,44 м баландӣ, нимдавраи 13 м иборат буда, истифода мекарданд.

Баъди соли 1961 Федератсияи туби дастӣ қарор қабул кард, ки бозии 11:11 нафарӣ ба 7:7 нафарӣ иваз карда шавад.

БОЗИИ ТУБИ ДАСТӢ ЭҶӢ МЕГАРДАД!

Мақсад ва омӯзиши туби дастӣ

Мақсади омӯзиши фанни туби дастӣ дар муассисаҳои миёнаи махсус ва миёнаи умумӣ дуруст ба роҳ мондани тарзу усул ва гузаронидани машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ ва машққо мебошад.

Вазифаи асосии ин фан тарзи дуруст омӯхтани роҳу равиши машғулиятгузаронӣ дар муассисаҳои миёнаи умумӣ ва мактабҳои варзиши кӯдакону наврасон мебошад.

МИБ (машққои инкишофи бадан) барои варзишгарони синну соли гуногун ва ба мусобиқа тайёр шудани варзишгар муҳим мебошад.

1. МИБ - ба ҳама гурӯҳҳои машққунанда тавсия дода мешавад. Барои иҷрои он чунин машққо амалҳои зерин ҳатмист:

Машққои сафқашӣ, намунаҳои қатор, гузаштан аз роҳ,

дастаи мардона иҷозат дода шуд ва баъдан дастаи занона иҷозат гирифт. Дар аввали солҳои 70-ум яку якбора ҳамаи давлатҳо ба афзоиши туби дастии хурд мароқ зоҳир намуданд.

Давлатҳои калонтарин СССР, Олмон, Полша, Фаронса, Испания ба ин бозӣ мароқ зоҳир карданд.

Соли 1976 дастаи яқачини СССР ҳам мардона ҳам занона ғолиби чемпионати Монреал шуданд.

Соли 1977 кумитаи комсомол ва кумитаи тарбияи ҷисмонӣ гузаронидани мусобиқаи байни хурдтаракони 13-16 соларо дар бозии "Стрептитянка мяч" иҷозат дод.

Соли 1979 мусобиқаи байни хурдтаракони 11-12 сола гузаронида шуд.

Толори варзишӣ ва майдончаҳои майдони бозӣ шуда метавонад ва масоҳати онҳо бояд чунин бошад:

гаштан ба дав ва баръакс.

Манъ шудан- дигаргун намудани суръати дав. Машққо барои даст ва китфу шонаҳо. Аз ҳаргуна истиҳоси асосӣ (аз исти асосӣ аз зону, шишта ва хоб)- хаму рост кардани дастҳо ва ғайраҳо.

Туби дастии хурд

Ин бозӣ барои хурдтаракони синни 9-14 сола тавсия шудааст. Бозӣ дар майдони 40x20 гузаронида мешавад. Инчунин, дар майдончаҳои волейбол ё баскетбол низ гузаронидан мумкин аст.

Таърихи бозии "туби дастии хурд" кӯҳан нест. Соли 1972 якумин бор дар олимпиада

Ҳаҷмашон аз 18 то 26 м дарозӣ аз 2 то 14 м паҳнӣ.

Дарвоза 180 x 270 см бо хатҳои 8x8 ранг карда мешавад: сафед, сиёҳ.

Хати 5 м нимдавраи кашаида мешавад. Хати 7 метра барои ҳаво додани туби ҷаримавии озод, хати ҷаримавии масофаи 5 м.

Ҷараёни бозӣ:

Дар ҳолати дағалона рафтор намудан, туби ҷаримавии 7 м. таъйин карда мешавад.

Қайд кардан лозим аст, ки ин намуди бозӣ баъди пошхӯрии СССР дар Тоҷикистони соҳибистиклол аз нав эҳё шуда истодааст.

Йод соли 1811 аз тарафи Б.Куртуа дар вақти омӯзиши намаққои аз обсабзҳо ҷудокарда, кашф карда шуд. Йод ба миқдори на онқадар бисёр дар оби баҳрҳо, хокистарҳои обсабзҳои баҳрӣ мушоҳида карда мешавад.

Йод дар намуди озод дар обҳои зерзаминии минтақаҳои нафтдошта вомехӯрад. Асосан йод дар ҳуҷайраҳои растаниҳои обӣ ҳамчун мешавад, ин миқдори

Аҳмад **ЛОИҚОВ**,
донишҷӯи соли 3-юми факултаи химия,
биология ва география

ЙОД ВА НОРАСОИИ ОН ДАР ОРГАНИЗМИ ИНСОН

Йод хеле калон аст. Масалан агар дар оби баҳр миқдори йод ба 5 - 10-6 % баробар бошад, он гоҳ дар карами баҳрӣ вай нисбат ба массаи хушқаш ба 5% мерасад.

Йод дар организми инсон аҳамияти калон дорад. Дар организми массааш 70 кг миқдори умумии он ба 12-20 мг мерасад. Йод дар таркиби хун 0,057мг/л, дар бофтаҳои устухон 2,7.10⁻⁴ %, дар бофтаҳои мушак 0,5. 10⁻⁴ % дида мешавад. Дар узвӣёт агар миқдори йод ба 35 - 350г расад, инсонро ба марг бурда мерасонад.

Ҳар рӯз инсон бо истеъмоли хӯрок миқдори муайяни йодро фуру мебарад, ки он 0,1 - 0,2мл ташиқ медиҳад. Аз ин ҷо маълум мешавад, ки йод барои узвӣёт хеле зарур мебошад. Он дар узвӣёт барои тавлид ва мубодилаи гормонҳои теродӣ нақши ниҳоят муҳим мебошад, кам будани миқдори йод дар узвӣёт аломати ба касалиҳои саратони ғадудҳои сипаршақл ва ширӣ моил будани узвӣётро нишон медиҳад. Инсон вақте ки хӯроқҳои рустанигиро истеъмоли менамояд барои вай аҳамияти калон дорад, чунки ҳангоми истеъмоли ин навъи хӯрок 90% йод ба узвӣёт ворид мешавад. Йод хусусияти интиҳобан дар ғадуди сипаршақл ҳамчун мавод дорад.

Мураккаботи ҳалшавандаи ғайриузвӣи йод ба воситаи даҳон ва ё бо роҳи инглатсия ниҳоят тез ва бо пуррагӣ дар узвӣёт паҳн мешавад.

Йод дар соҳаи тиб низ аҳамияти калон дорад, ки маҳлули 10 %-и онро дар спирти этил ба сифати маводи антисептикий ва боздорандаҳои хунравӣ истифода мебаранд. Инчунин, дар ин соҳа йодиди калиро барои табобати системаи эндокринӣ истифода мебаранд. Йод асосан дар тиб ба-

рои дезинфексияи (тоза кардан), захми истифода бурда мешавад. Миқдори ками намаки йод, ки ба хӯрок илова карда мешавад, ҳолати беморҳои атеросклерозро хубтар мегадонанд.

Миқдори барзиёди йод бошад авҷири касалиҳои шамолхӯриро метезонад, чунки фаъолияти витамини А-ро паст мекунад. Дар организми зинда йод дар ғадудҳои зери гулӯ ва назди ғадудҳои вучуд дорад. Аз норасоии йод касалии зоб (ҷоғар) пайдо мешавад. Одатан ба ин гуна бемори аҳолии минтақаҳои кӯҳӣ дучор мешаванд. Ин гуна бемори зоби эндомиқӣ (ҷоғари маҳаллӣ) низ меноманд. Зоби эндомиқӣ ин калоншавии ғадуди сипаршақл, ки дар натиҷаи норасоии йод, дар хӯрок ва об ба вучуд меояд. Асосан ба ин гуна беморӣ аксарияти мардуми Осиёи Марказӣ, Кавказ баъзе ноҳияҳои Сибири Шарқӣ ва дигар маҳалаҳои Собик Иттиҳоди Шӯравӣ гирифтдор мешаванд.

Сабаби асосии ин беморӣ норасоии йод дар таркиби об, хӯрок, ҳавои маҳаллӣ, муайян ва аз норасоии йод дар маҳсули хӯрокаи истифодашавандаи аҳоли мебошад.

ТАРБИЯИ ФАРЗАНД

чунки шире, ки модар ба фарзанд медиҳад, сирояткунанда аст. Баъд ба ӯ номи нек гузорад.

Ҳангоми тамом шудани ширхурии фарзанд, яъне ӯ калонтар мешавад ба ғизоҳои дигар эҳтиёҷ дошта ва таъдибу тарбияи ахлоқии ӯ шуруъ мегардад. Пеш аз он ки фарзанд ба хислатҳои баду одати зишт ошно нагардад, сурати онҳо дар сафҳаи нафсаш нақш набандад, бояд ӯро бо

ахлоқи некӯ, сифоти писандида ва одати хуб рӯ ба рӯ ва мувоҷеҳ сохт ва вучудаширо бо онҳо ораста намуд.

Масъулияти волидайн дар тарбияи фарзанд яке аз масъалаи асосии рушди ҷомеа мебошад. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд" бамаврид қабул шуда шуд.

Дар Соли ҷавонон волидайн ва мо омӯзгорон кӯшиш намоём, ки ҷавононро дар рӯҳияи баланди ватандӯстию илмомӯзӣ тарбия намоем.

Райҳонгул **РАҲМАТОВА**,
ассистенти кафедраи физикаи
умумӣ ва назариявӣ

Ҳуқуқи фарзанд ва уҳдадорие, ки падар барои фарзанд дорад, аввал бояд барои тарбия додани фарзанд модари хуб интиҳоб кунад, ки аҳмақи беҳирад ва бемор набошад,

Шамсзода Алимардон НАЗИР,
судья суди шаҳри Кӯлоб

Конститутсияи ҷадид ва ҳоло амалкунандаи мо, дастоварди бузурги даврони соҳибистиқлолии мамлакат ба шумор меравад ва бе муболиға Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои инкишофу устуворгардони давлатдории миллии мо аҳамияти ҷиддӣ ва нақши барҷаста дорад.

Бояд тазаккур дод, ки Конститутсия дар низоми давлатдорӣ ҳар як мамлакат маъқеъ, моҳият ва аҳамияти хоса дорад. Аз ҷумла Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун як давлати мустақил ва рӯ ба инкишоф узви бевоситаи ҷомеаи ҷаҳонӣ буда, дар арсаи байналмилалӣ мавқеи назаррас дорад, Конститутсияи он ба қатори Конститутсияҳои пешрафтатарини давлатҳои ҷаҳон фарогири тамоми манфиат ва ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд мебошад.

Шаҳодати ин гуфтаҳо дар он зоҳир мегардад, бевосита дар Конститутсияи амлкунандаи Тоҷикистон, ки баъди ба

даст овардани истиқлолият бо тариқи райъпурсии умумихалқӣ аз ҷониби мардуми Тоҷикистон санаи 6 ноябри соли 1994 қабул гардид, бори аввал чунин муқаррарот пешбинӣ карда шуд, ки ҳаёт, қадр, номус ва дигар ҳуқуқҳои фитрии инсон дахлнопазиранд. Давлат ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро эътироф намуд ва ба худ уҳдадорӣ гирифт, ки онҳоро риоя ва ҳифз менамояд.

Конститутсияи халқро дар Тоҷикистон баёнги соҳибхитӣ ва сарчашмаи ягонаи ҳокимияти давлатӣ ҳисобида, муқаррар намуд, ки халқ иродашро метавонад бевосита ва ё ба воситаи вакилони худ амалӣ намояд.

Эълон карда шуд, ки дар Тоҷикистон ҳаёти ҷамъиятӣ дар асоси равияҳои гуногуни сиёсӣ ва мафкураи инкишоф меёбад, вале дар баробари ин мафкура ягон ҳизб, иттиҳодияи ҷамъиятӣ, динӣ, ҳаракат ва ё гурӯҳе наметавонад ба ҳайси мафкураи давлатӣ эътироф шавад. Инчунин, таъсис ва фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва ҳизбҳои сиёсиро, ки наҷодпарастӣ, миллатгарӣ, хусумат, бадбинӣ иҷтимоӣ ва мазҳабиро тарғиб мекунад ва ё барои бо зурӣ сарнагун кардани сохтори конституционӣ ва ташки гурӯҳҳои мусаллаҳ даъват менамоянд манъ гардид.

Хоса, Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маҷмӯи афкори андешаҳои кулли

КОНСТИТУТСИЯ - ТАЪМИНГАРИ ҲУҚУҚ ВА ОЗОДИҶО

мардуми Тоҷикистон буда, ба ҳайси як "Барномаи мукаммали ҳаёти наслҳои имрӯзу ояндаи мамлакат" - хизмат намуда, онҳоро ба сӯи бунёди давлати комилан демократию ҳуқуқбунёд ҳидоят менамояд.

Танҳо бо иҷрои ҳамина вазифаи муҳим давлат қафолати умдаи конституционӣ - бунёди ҷомеаи адолатпарварро амалӣ карда метавонад.

Конститутсия, ки кафили ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд мебошад, маҳз бо таъмини волоияти он муносибатҳои гуногуни ҳаёти

ҷамъиятӣ - сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ, фарҳангӣ инкишоф ёфта, дар устуворгардони давлату давлатдорӣ Конститутсияи нақши асосӣ бозида метавонад, зеро ҷавҳари асосии давлати ҳуқуқбунёду демократӣ дар

тифода барем ва дар ниҳоят кор ба он муваффақ шавем, ки риояи ҳатмии он барои ҳар як шаҳрванди мамлакат ҳам фарзу ҳам суннат гардад".

Бо така ба ин таъкидиҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ҳар як нафаре, ки давлату миллати худро қадр мекунад, бояд Конститутсияро пайваста омӯзад, меъёрҳои онро риоя намояд ва баҳри ҳифзи ҳуқуқу ва озодиҳои дигарон пайваста кӯшиш намояд.

Аз ин фурсати муносиб истифода намуда, аз номи худ, судяҳо ва кормандони дастгоҳи суди шаҳри Кӯлоб, устодону донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ва дар шахсияти Шумо кулли мардуми шарифи Тоҷикистонро ба ифтихори ҷашни бузурги рӯзи қабули ин санади сарнавиштсоз, Конститутсия самимона табрик гуфта, ба мардуми шарифи тоҷик пойдорӣ ҳаёти ошоштаро абадан хоҳонам.

волоият доштани қонун, муқаддам будани он дар фаъолияти ҷамаи мақомоти давлатӣ, шахсонаи мансабдор ва ҷомеа зоҳир мегардад.

Дар иртибот ба эҳтироми Конститутсия ҳамчун кафили ҳуқуқу ва озодиҳои ҳанӯз соли 2004, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёмашон ба Маҷлиси Олии кишвар иброз карда буданд, ки "Мо бояд эҳтироми ин санади (Конститутсия) танзимгари ҳаёти ҷомеаро омӯзем, аз ин имкониятҳои он ҳар чи бештар ис-

ТАРС Ё ОДОБИ ШАРҚИЁНА?

Бахтовар ШАРИФОВ,
ассистенти кафедраи тарбия
томактабӣ ва кори иҷтимоӣ

Тарс! Эҳсосест, ки ҳар яки моро новобаста аз он ки дар кадом ҳолат қарор дорем - дар кор, аснои сӯҳбат, ҳатто дар муҳити хонавода дунболоғир аст. Дар ҷои кор тарс аз он дорем, ки мабодо хато накунем, ҳангоми сӯҳбат метарсем, ки мабодо ҳамсӯҳбат аз ягон сухани ноҷоямон наранҷад. Дар оила ҳарос дорем, ки ногоҳ нисбат ба касе беҳурматӣ нашавад. Ҷамаи ин аз кучо сарчашма мегирад? Кӣ ин гуна тарсро дар дили инсон ҷо мекунад? Оё ин гуна тарсро метавон одоби шарқӣна гуфт?

Барои ба ин саволҳо ҷавоб гуфтан бояд тарбияи волидонро пеши назар овард. Албатта наметавон онро дар маҷмӯи гунаҳкор донист, аммо бисёр ҳолатҳои нозарур ҳастанд, ки кӯдакро, бахусус духтарчаҳоро аз хурдӣ тарсӯ мекунад. Яъне, "бисёр гап назан", "бисёр напурс", "ин ба ту дахл надорад", "дар назди меҳмон гап задану пурсидан айб аст", "хонаи шӯ арра дора, арраи шашпарра дора", "боз пеши хушдоманат шармандаю таънасор нашавӣ",

"фалонӣ аз маҳмадоноиша бешӯ мондааст", "ба рӯи шӯ нигоҳ кунӣ, гунаҳгор мешавӣ", "коре нақунӣ, ки падарат оқ кунад" ва ғайра. Баъди аз хурдӣ дар тафаккури одам ҷо шудани ин андешаҳо ҷама ҳолату вазъият ўро ба шубҳа, андеша ва истиҳола водор мекунад ва оқибат ба дамдуддӣ, тарсӯӣ, ҳатто одамгурезӣ оварда мерасонад.

Махсусан, барои духтарон болои ин гуна тарбия боз "анъана"-ҳои дигаре зам мегардад, ки

риро ҷо кунанд, то фардо дар зиндагӣ азоб нақашанд.

Ба ақидаи равоншинос Маҳмадулло Давлатов илми равоншиносӣ исбот намудааст, ки системаи асаби духтар нозуку ҳасос буда, ҷама ҳолатҳои тарсварро як умр дар хеш нигоҳ мегардад. "Аз ин рӯ, ҳангоми тарбия набояд аз воситаҳои гуногуни равонӣ, аз қабилӣ тарсонидан ё ҷазои ҷисмонӣ истифода кард, зеро он метавонад, махсусан барои духтарон таъсири

дар аксари ҳолат онҳоро ба гулом мубаддал месозад. Яъне, "духтар бояд хоксор, сархам, гапдари, фармонбардор" бошад. Таҷриба нишон медиҳад, ки аксаран маҳз ҳамина фармонравоӣ гуломӣ ҷӣ дар оила ва ҷӣ дар ҷои кор монеи муваффақияти онҳо мегардад.

Аксари волидон намеандешанд, ки дар вучуди фарзанд, хоҳ духтар бошад, хоҳ писар, ҷои чунин "насиҳат"-ҳо бояд ҷуръат, нотарсӣ, ҷасурӣ, шикастнапази-

манфӣ расонад. Ҳоло зарурате пайдо шудааст, ки мо бояд ҳатман ҳасосият ва психологияи духтаронро ба назар бигирем, вагарна бечуръатӣ тарсончакӣ сабаб мегардад, ки дар ҷамъият ташаббускориро аз даст дода, гӯшанишину шахси ғайрифавоӣ ба воя бирасанд" - меафзояд ў.

Тарбияи фармонбардорӣ дар психологияи духтарон аст, ки ҳатто дар ҳолати ҳақ будан ҳам бояд хомӯширо авло бидонанд.

Санавбар ДАВЛАТОВА,
ассистенти кафедраи педагогика

ТАРБИЯИ ИФТИХОР АЗ ҲУВВИЯТИ МИЛЛӢ

Ҳар касе к-ӯ дур монд аз асли хеш,
Боз ҷӯяд рӯзгори васли хеш.

Румӣ

Ҳар касе, ки дур аз аслу насаб, қавму миллати хеш гашт, боз бармегардад ба сарчашмаҳои аслии хеш. Инсон ҷӣ қадар аз фарҳангу маданияти замонавӣ бархӯрдор бошад, боз ҳам дар баробари он қарзи инсонии ўст, ки дар ганҷинаи фарҳанги хеш ҷӯёи дурру гавҳари ноёб гардад.

Тарбияи худшиносии ҳар инсон аз сари гаҳвораи ў оғоз мегардад. Аз аввалин сухани модар, аз суруди сари гаҳвораи ў, аз аввалин суруди аллаи ў нахустин гомҳои тифл дар роҳи худшиносии худогоҳӣ оғоз мегардан.

Чун заминаи аввали худогоҳии инсон аз хонаю дари ў оғоз мегардад, волидайн бояд барои тарбияи тифли хеш дунёи ўро пурғановат гардонаду онро дар партави анъанаю расму оини тоҷикӣ созгор диҳанд. Чун ҷавонон дар шароити хуби ҳештаншиносӣ ба воя расанд, оянда низ ҳар яки онҳо сипари миллати хеш, номбардори он ва ифтихори фахри он хоҳанд шуд. Тоҷикистон кишварест, ки решаҳои бисёр қавии фарҳангию маданӣ дорад, ҷавонони имрӯз бояд дар рӯҳияи огоҳӣ аз фарҳангу таърихи хеш тарбия ёфта

ба камол расанд. Бомаврид муҳтарам Президенти кишвар, Эмомалӣ Раҳмон таъкид кардааст, ки: "Андешаи миллӣ ҷавҳари ҳастии миллат, шартӣ бақои ҷовидонаи он аст ва дар заминаи фаҳмидану дарк кардани манфиатҳои миллӣ ташаккул меёбад".

Имрӯз яке аз масъалаҳои мубраме, ки бояд тамоми ҷомеа ба он ҷалб карда шавад, ин худогоҳии миллии ҷавонон ва тараққиёти ифтихори миллии онҳост, ки тараққӣ ёфта-

ни он боиси бедории шуури миллӣ мегардад. Ҳуввият ва ифтихорӣ миллӣ зинаи нави худшиносӣ аст, ки мақсади асосии он маҷмӯи арзишҳои ормонхоё мебошанд, ки дар заминаи онҳо давлати соҳибхитӣ, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягона барпо карда мешавад.

Мазмуни муҳимтарини ҳуввият ба ифтихори миллиро ҳиссиёти вобаста ба тақдирӣ умумияти миллӣ, муҳаббат ба Ватану таърихи худ, новобаста аз ҷойи таваллуду маҳалли зист, маданияту фарҳанги миллӣ ва ташаккули характери миллиро дар бар мегирад.

Ояндаи миллату тақдирӣ он дар дасти мо ҷавонон аст ва имрӯз амри тақозои сарвари мо Эмомалӣ Раҳмонро мояи ифтихори манбаи худшиносии хеш қарор диҳанд. Сарвари давлат чунин қайд кардааст: "Омӯштани таърихи танҳо ба хоҳири донишмандӣ гузашта нест, балки он дурнамоест, ки роҳи ояндаи миллат ва пешомадҳои давлатдориро равшан намуда, барои худогоҳии миллӣ хизмат мекунад". Огоҳӣ аз асли хеш, ифтихорӣ аз арзишҳои миллӣ, муҳаббат ба фарҳангу таърихи худ дар заминаи хушкӯ холи раванку нумӯӣ нахоҳад кард.

Шарифхон ТИЛЛОВ,
рӯзноманигор

Агар ба таърихи адёни ҷаҳонӣ назар андозем, дар онҳо ду қувваи асосӣ бо ҳам мубориза мебаранд. Яке қувваи неки ва дигаре қувваи бадӣ. Қувваи неки ба аломатҳои равшанӣ, тозагӣ, покизагӣ ва ғайра васф карда мешавад. Қувваи бадӣ бошад, бо аломатҳои ториқӣ, сиёҳӣ, чиркинӣ ва ғайра баён карда мешавад.

Имрӯзҳо аз чӣ сабаб бошад, ки баъзе аз нафарон ва ё гурӯҳҳои мухталиф кӯшиш мекунанд, ки бо ранги сиёҳ дигаронро тарсонанд ва ё дар дили одамон хавф пайдо намоянд. Ин амал ба он оварда расонидааст, ки ҳатто ба либоспӯшии баъзе аз мусулмонон таъсири худро гузоштааст. Агар аз телевизионҳо мушоҳида намоем, одатан гурӯҳҳои террористӣ ранги сиёҳро бештар нишон медиҳанд. Онҳо парчамҳои худ, либосҳо ва амалҳои нопоки худро таҳти ранги сиёҳ ба амал меоранд. Имрӯзҳо ба мушоҳида мерасад, ки баъзе аз занони тоҷик аз сабаҳои надонистан либосҳои сиёҳро бисёртар мепӯшанд, ки он ба психология, яъне рӯҳияи онҳо таъсири манфӣ мерасонад.

Ба таври дигар гӯем, либосҳои сиёҳ пӯшидан боиси он мегардад, ки ба ҳамаи чизҳову амалҳои дигарон ба таври манфӣ нигоҳ кардани онҳо мегардад.

Дар Қуръони карим ва ё аҳодиси набавӣ гуфта нашудааст, ки мусулмонон либосҳоро бо ранги сиёҳ бипӯшанд ва ё ягон сухани дигар ба ранги сиёҳ вобаста нашудааст. Баръакс, дини мубини ислом ба амалҳои мусбӣ тарғиб карда, мусулмононро ба ҳаёти

ЛИБОСИ СИЁҲ РАМЗИ МУСУЛМОНИ НЕСТ!

хушбахт ташвиқ менамояд.

Агар мо ба пирони барҷомондаву бибиҳои кӯҳансол оид ба либосҳои занона дар давраи онҳо суол намоем, дар ҷавоб мешунавем, ки занҳо либосҳоро мепӯшиданд, ки на танг буди тунук ва дар сар рӯймолҳои миллӣ бар сар мекарданд. Ин маънии онро дорад, ки пӯшидани либосҳои сиёҳ дар рӯҳияи фарҳангии халқиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷой надорад ва моро лозим аст, ки ин масъаларо ба мадди назар бигирем ва ба онҳое, ки либосҳои сиёҳро ба бар мекунанд корҳои фаҳмондадиҳиро ба роҳ гузорем.

Илова бар ин, ба он занҳое, ки ба фарҳанги ғарбӣ таассуб карда, шимҳои чинс ва тарангу тунук мепӯшанд оид ба афзалиятҳои либосҳои миллӣ фаҳмонида дода, нисбат ба ин масъала безъатибор набошем.

Имрӯзҳо дар ҷомеа сари мавзӯи сару либоси бонувон баҳсу мунозираҳои зиёд сурат мегиранд. Воқеан ҳам ин мавзӯ ба муҳим буда, ба рӯзгори ҳамаҷониби мо ҳамбастагии зич дорад. Зеро тавре ки мегӯянд: "Одаму либоси хонаву палос". Хоҳ нохоҳ аз либоспӯшии ҳар яки мо атрофиён муассир мешаванд ва ин ҳуқуқ медиҳад, ки ҳар яке аз узви ҷомеа нисбат ба ин масъала изҳори назар карда бошад.

Солҳои охир бархе аз бонувони тоҷик либосҳои ҳарири чок - чоки аврупоӣ ва барҳи дигар либосҳои сиёҳи танги ба ном сатри авратро мепӯшанд, ба маданияту маърифати халқи мо бегона аст ва табиист, ки дар ҷомеа як навъ эътирозро ба миён меорад.

Албатта дар Тоҷикистон ҳеҷ гуна қонуне пӯшидани либосро барои омма ба танзим намерасонад, вале ин маъноӣ онро надорад, ки мо ба ин масъала бетарафӣ зоҳир на-

моём. Танҳо метавон низомномаи Вазорати маорифро дар бораи сару либоси мактабӣ ва чанд таъкидҳои Президенти кишварро барои пӯшиши либоси миллӣ ном бурд, ки дар ин самт равона шудааст.

Чаро тоҷиконро бо сару либоси миллӣ дар хориҷа мепурсанд, ки шумо аз кучоед? Чаро либоси миллӣ моро дар хориҷа намешиносанд?

Мо бошем бо ҳар миллати халқияти бегона, ки ба дину фарҳанги мо бегонаанд, кӯркӯрона тақлид мекунем. Чаро вобаста ба дину фарҳанги ҳазорсолаи худ либоси махсуси миллӣ худро надошта бошем?

Бештари сайёҳон аз мамолҳои мухталиф баъзан суол мекунанд, ки оё занони сар то по сиёҳпӯше, ки имрӯз дар ҳама ҷои кишвар ба назар мерасанд, хориҷӣ ҳастанд ё тоҷик? Дар ҳақиқат, шумораи хоҳарони "сиёҳпӯши" мо рӯз ба рӯз рӯ ба афзоиш ниҳодаанд. Агар гӯем, ки ин хоҳарон роҳи исломро пеш гирифтаанд, пас, чаро маҳз либоси сиёҳи мотамиро мисли зогони сиёҳ интихоб намудаанд? Агар касе гӯяд, ки ин тамоюл

аз қаробати бештари мардум ба Ислом рух медиҳад, ман бовар намекунам, зеро бо номи Ислом кунун бонувони мо либосҳои тангу тор, ки тамоми аъзои бадан барҷаста менамояд ба бар менамоянд ва чашму абрӯи ва миҷғони худро тавре оро медиҳанд, ки кас ҳаёл намекунад, онҳо саҳт шармин бошанд? Магар Ислом чунин фармудааст?!

Фикр мекунам шартӣ асосии Ислом ин қалбҳоро пок нигоҳ доштани хайрхоҳу хайрандеш будан аст, на ин ки бо зоҳири исломӣ ғайбати дигарону омодагии доимӣ доштан ба қатлу куштор. Фикр мекунам, ки ин ҷо дини мубини Ислом нақши муассире надорад, балки ин паёмади реклами васеи либосҳои ширкатҳои туркиву мамолҳои араб ва муғамбириву ноуҳдабароии тарроҳони мост, чунки ҳар бонувоне, ки чунин либосҳоро ба бар кардааст, мепиндорад, ки маҳз ҳамин либоси туркиву арабии бо ном сатри авратро бештар зиннат медиҳад ва назаррабо мекунанд. Вагарна бо баробари либоси ахлоқи ҷомеа низ дар ин солҳо мувофиқ ба талаботи дину мазаҳаб куллан ба тарафи

мусбӣ тағйир меёфт. Агар не, пас, чаро бо баробари зиёдашавии нафарони сатри авратпӯшида ҷинояткориву бадахлоқӣ, фиребгариву судхӯрӣ, фоҳишагиву кӯдакфурӯшӣ дар ҷомеа агар афзун нашуда бошад, қоҳиш намеёбад?

Умуман, тақлид ба фарҳангу анъанаҳои халқҳои дигар дар ҳама давру замон чун ҳаё аз урфу одати халқи худ маънидод мешуд. Либоси миллӣ мол чӣ бадӣ дорад, ки имрӯз бонувони мо аз он парҳез мекунанд? Либосҳои занонаи тоҷикӣ ҳам, дар сурати омехта накардан ба мӯди аврупоӣ, узвҳои марбут ба авратро ба пуррагӣ мепӯшанд.

Мулло Ҳайдар Шарифзода, сархатиби минтақаи Кӯлоб ва масҷиди марказии шаҳри Кӯлоб ба номи Имоми Аъзам Абӯҳанифа ҳангоми баёни яке аз мавзизаҳои дар назди намозгуздорон либоси модарону бибиҳои тоҷикро бештарин сатр хонда гуфта буд, ки "Бештарин либоси сатр онест, ки модарону бибиҳои мо ба тан мекарданд ва ҳар гоҳе, ки Телевизиони Тоҷикистон акси модари марҳуми Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро нишон медиҳад, либоси ба бар кардаи ӯ бештарин сатр аст".

Таҳлилгари масоили динӣ Абдуллоҳи Муҳаққиқ низ мегӯяд, ки имрӯз иддае аз бонувони тоҷик либосҳои исломии туркиро ба бар мекунанд, ки пайкари занро комилан ба намоиш мегузорад. Ё либоси сиёҳе, ки мепӯшанд он ҳам моли мардуми тоҷик нест. Бинобар ин ба қавли ин таҳлилгар, бештар мебуд мақомоти Тоҷикистон бо ташкили мактаби либосҳои миллӣ аз фарҳанги худ дифоъ кунанд. Шурӯъ аз мактаби миёна тарзи дуруст ба бар кардани либосро ба духтарон ё писарон омӯзанд.

Шокир НИЁЗОВ,
ассистенти кафедраи таҳлили
математикӣ ва назарияи функсияҳо

ТАЪЛИМИ БОСИФАТИ ФАНҲОИ ДАҚИҚ

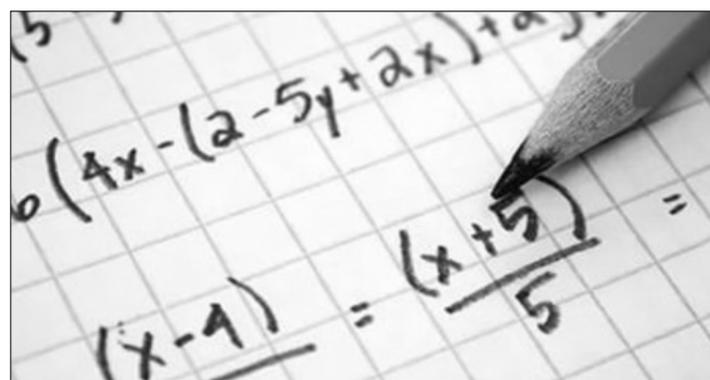
таълими фанҳои дақиқро баланд бардорем ва таваҷҷӯҳи хонандагонро ба ин фанҳо бештар ҷалб намоем. Барои ба ин муваффақиятҳо расидан омӯхтани фанҳои дақиқ ва навгонҳои илмӣ таълимӣ, таҷрибаи пешқадам ва тақмили маҳорату малакаи онҳоро бояд ривочу равнақ диҳем.

Ба ҳамагон маълум аст, ки дар дарси Сулҳи имсола дар Академияи вазорати корҳои дохилӣ бо иштироки Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон оид ба таълими фанҳои дақиқ, махсусан риёзӣ ва табиатшиносӣ, технологияи иттилоотиву коммуникатсионӣ таваҷҷӯҳи хоса зоҳир намуд. Нишондодҳои роҳбари давлат мо омӯзгоронро водор месозад, ки сари ин масъала диққати бештар диҳем. Низомии муосири таълим, ки хоси даврони истиқлолият мебошад, барои баланд бардошта-

ни сифати таълим ва бедор кардани завқу ҳаваси донишҷӯён ба донишандӯзӣ, соҳиби дониш ва маърифати баланд будан дар зиндагӣ дастовард ва муваффақияти ҷомеа мебошад. Аз замони пеш то имрӯз омӯхтан, аз худ намудани илму маърифат ва дониш нишонаи саодату комёби дониста мешавад. Сардафтари адабиёти форсу тоҷик Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ донишро ҷавшани ҷисму ҷони одамии ҳисобидааст.

*Дониш андар дил
чароги равшан аст,
В-аз ҳама бад бар тану
ту ҷавшан аст.*

Пешвои миллат дар вохӯриш бо ҷавонони кишвар муроҷиат карда гуфтанд: "Шумо бояд амиқ дарк намоед, ки вазифаи асосиятон дар марҳилаи кунунӣ пеш аз ҳама омӯзиши илму дониш, аз худ намудани воситаҳои техникаи

замонавии муосир, таққими ваҳдати миллӣ ва ҳифзи пойдеории сулҳу амнияти сарзамин, хизмати содиқона ба Ватан ва тарбияи ёфтани дар рӯҳияи ватандӯстиву ватанпарастӣ иборат мебошад".

Барои истифода бурдани техникаву технология аз худ намудани фанҳои дақиқ зарур мебошад, ки ба омӯзиши чунин фанҳо аз қабилҳои математика, физика, химия ва тех-

нологияи информатсионӣ рӯй оварем.

Маҳз омӯзгор аст, ки наврасону ҷавононро ба интиҳоби касбу ҳунар ва роҳи дурусти

зиндагӣ раҳнамун месозад. Дар ин росто, ҳар омӯзгор бояд ҳисси баланди миллӣ дошта бошад, то ки шогирдонашро дар ҳамаи рӯҳия тарбия намояд. Аз ин нуқтаи назар, мо омӯзгорони фанҳои дақиқ таъкидҳои Пешвои миллатро сармашқи кори худ намуда, барои таълиму тарбияи насли наврас ва донишҷӯён сайёҳи кӯшиши худро равона созем.

Барои сифатнок гардонидани таълими фанҳои дақиқ ба мо омӯзгорон зарур аст, ки диққати наврасонро ба ин фанҳо ҷалб намоем. Бинобар ин, мо бояд дар таълим методҳои нав ва муосирро истифода намоем. Вусъат бахшидани тафаккури наврасону ҷавонон, гузаронидани маҳфилу озмунҳо ва тарғибу ташвиқ намудани ин фанҳо дар раванди таълим дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва олии омилӣ қавӣ гардонидани майлу рағбати толибилмон аз ин фанҳо мебошад.

Аз ин рӯ, мо бояд дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва олии касбӣ сифати

КОЛЛЕЦИ ИҚТИСОДИ - ТЕХНИКИИ ҒАЙРИДАВЛАТИИ ШАҲРИ КҮЛОБ ЗОДАИ ИСТИҚЛОЛИЯТ АСТ!

Истиқлолияти давлатӣ имкониятҳои васеъро дар таъсиси муассисаҳои нави таълими ва ба таълиму тарбия фаро гирифтани ҷавонон муҳаё намуд.

Бо дастгирии раиси шаҳри Кӯлоб Хайрулло Амонулло ва Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Нуриддин Саид Коллеҷи иқтисодӣ-техникии ғайридавлатӣ дар шаҳри Кӯлоб ташкил карда шуд.

Муассисаи таълимии ғайридавлатии Коллеҷи иқтисодӣ-техникии шаҳри Кӯлоб дар асоси фармони вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон №2530 25.08.2015 таъсис дода шуда, муассиси он Т.Носиров дорой Иҷозатномаи АУ №0001932, аз 25 августи соли 2015 "Оид ба ҳуқуқи пешбурди фаъолияти таълимӣ" мебошад. Дар коллеҷ ҷавонон асосан аз шаҳру навоҳии минтақаи Кӯлоби вилояти Хатлон таҳсил менамоянд. Дар коллеҷ ду факулта: молия ва иқтисод, энергетика ва сохтмон амал менамояд, ки аз рӯи ихтисосҳои андоз ва андозбандӣ, муҳосибӣ, таҳлил ва назорат, васл ва истифодаи таҷҳизотҳои барқӣ дар корхонаҳо ва биноҳои истиқоматӣ, сохтмон ва истифодабарии биноҳо ва иншоотҳо мутахассисони ояндаро барои бозори меҳнати соҳаҳои хоҷагии халқ тайёр менамояд.

Коллеҷ дар бинои Ҷамъияти саҳомии "Кӯлобгаз"-и шаҳри Кӯлоб ҷойгир буда, утоқҳои кори пешина ба утоқҳои таълими, корӣ, синфхонаҳо мутабиқ гардонда шудаанд. Соли аввали таҳсил дар коллеҷ 150 нафар донишҷӯ таҳсил мекард. Алҳол дар таълими рӯзона ва ғойбонаи он 496 нафар донишҷӯ таҳсил мекунад, ки 171 нафарашро духтарон ташкил медиҳанд. Таҳсил дар коллеҷ ба он мусоидат менамояд, ки ин миқдор ҷавонон аз даст задан ба корҳои ношоам ва беҳудагардию оворагардӣ дар канор мебошанд.

Коллеҷ дорои 8 синфхона, утоқи компютерӣ ва 11 адад компютер мебошад. Синфхонаҳо ва утоқҳои таълимӣ бо мизу курсӣ, тахтаи синфӣ ва дар фасли сармо бо гармунакҳои барқии каммасраф таъмин мебошанд. Аз соли аввали таҳсил донишҷӯёни эҳтиҷманд бо хобгоҳ таъминанд. Дар наздикии таълимгоҳ барои 40 нафар писарон ва 30 нафар духтарон хобгоҳ ба иҷора гирифта шудааст, ки бо тамоми шароити зист таъмин мебошанд.

Дар коллеҷ 26 нафар омӯзгорони соҳибтаҷриба фаъолият доранд, ки 13 нафари онҳо кор-

мадонии асосӣ ва боқимонда ҳамкоронанд. Дар байни онҳо 1 нависанда, 3 номзадҳои илм - номзадҳои илмҳои педагогӣ, физика ва математика ва илмҳои иқтисодӣ, дотсентҳо, инчунин 4 нафар омӯзгорон аз истеҳсолот аз корхонаи барқии шаҳр ва идораи сохтмони шаҳр ба донишҷӯён нозуқиҳои касбро меомӯзонанд.

Бо пешниҳоди Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон соли 2017 Соли ҷавонон эълон карда шудааст. Маъмурияти коллеҷ барои дар амал тадбиқ намудани амру фармонҳои Пешвои миллат як қатор корҳоро амалӣ гардонда истодааст. Мо ба масъалаи хостагирӣ, ҷобачогузорӣ ва тарбияи мутахассисони ҷавон - омӯзгорон диққати ҷиддӣ медиҳем. Дар коллеҷ муаллимон 5 ҷавон - 5 муҳандиси соҳаи барқ, 9 иқтисодчӣ, 3 нафар физикӯ математикӯ фаъолият доранд ва онҳо ба омӯзгорони ботаҷриба вобаста карда шудаанд.

Давраи фаъолияти коллеҷ чандон зиёд набошад ҳам, вале натиҷаи санҷишу имтиҳонҳо, иҷрои корҳои мустақилонаю курсӣ гувоҳи онанд, ки донишҷӯён ба таҳсил, интиҳоби касб шавқу ҳавас ва муносибати ҷиддӣ доранд. Ин масъалаҳо аз натиҷаи таҷрибаомӯзии онҳо дар ташкилоту муассисаҳо ва корхонаҳои шаҳр дида мешавад.

Баъди анҷоми таҷрибаи истеҳсолӣ дар шабакаҳои барқии шаҳри Кӯлоб донишҷӯдӯхтарони ихтисоси "васл" ва "истифодаи таҷҳизотҳои барқӣ дар корхонаҳо ва хонаҳои истиқоматӣ" иҷзор намуданд, ки то оғози таҷрибаомӯзӣ мо андеша доштем, ки мо касби мардонро интиҳоб намунаем. Ин ихтисосро интиҳоб кардани мо хато набудаст. Умед аст, ки мо баробари мардон аз рӯи ихтисоси интиҳобкардамон озодона кор карда метавонем.

Аз моҳи сентябри соли таҳсил 2016-2017 коллеҷ аз тарзи таҳлили анъанавӣ ба шакли таҳлили кредитӣ гузашт, ки ин навгонӣ талаботро нисбат ба донишҷӯён оид ба муносибати ҷиддӣ доштан ба таҳсил ва масъулияти онҳоро зиёд намуд. Моҳҳои

аввали ҷорӣ намудани таҳлили кредитӣ чӣ ба омӯзгорон ва чӣ ба донишҷӯён мушкилиро нофаҳмиҳо пеш оварда бошад ҳам, вале бо мурури вақт тарзи кредитӣ таҳсил бартари худро нишон дод.

Коллеҷ дар ҳаҷми ободонию кабудизоркунии, ниҳолшинонӣ ва дигар чорабиниҳои шаҳрӣ иштироки фаъолна дорад.

Бо мақсади тарбияи ҳаматарафаи донишҷӯён, дар онҳо устувор намудани ғояҳои ватандӯстӣ, инсондӯстӣ, ҳештаншиносӣ ва донишҷӯёни қадри меҳнати омӯзгорону устодон, масъалаи ташвиқоти тарғибот ба воситаи асбобҳои айёни роҳраву синфхонаҳо, утоқҳои таълимӣ бо широкӣ панду ахлоқӣ, тарбиявӣ, даъваткунанда, сафарбаркунанда оро дода шуда, синфхонаҳо бо асбобҳои айёни воситаҳои техникӣ таҷҳизонида шудаанд.

Дар синфхонае, ки гурӯҳҳои таълимии таҳассуси андоз ва андозбандӣ, муҳосибӣ, таҳлил ва назорат таҳсил менамоянд воситаҳои айёни "Қонунҳои иқтисод", "Микроиқтисод", Моликият, Бизнес план чист?, Фирма, Нарх, Менеҷмент, Сармом, Пул ва дар утоқи барқчиёни оянда Стендлаваҳо: Ҳисобкунакҳои барқӣ ва ченакҳои электрикӣ, Насбосозии як хоҷагӣ бо таври амалӣ ва воситаҳои айёни ҳисобкунакҳои барқии индуксионии сефаза ва якфаза, Қисмҳои муҳрифизат ва нишондиҳандаҳои шиддати баланд, Фарқи ҳисобкунакҳои барқии индуксионӣ ва электронӣ бо

фурузонаҳои электрикӣ, насбосозии як хоҷагӣ бо асбобҳои ҳисобкунакҳои барқии электронӣ, нақшаи якхатаи муътадилӣ кори шабакаҳои барқии 35 - 110 кв ҶСК "Шабакаҳои барқӣ" - и шаҳри Кӯлоб, насбосозии як хоҷагӣ ба воситаи ду калиди барқӣ, худкоракҳо, муҳрифизатҳо, қисмҳои банду басти дастгоҳҳои барқӣ ва ғайраҳо дар аз худ кардани мавзӯҳо ба донишҷӯён кӯмак мерасонанд.

Мо, ба масъалаҳои истироҳату маишати устодону донишҷӯён ғамхорӣ зоҳир намуда, дар саҳни ҳавлӣ барои нишастану истироҳат ва дамгирии онҳо қариб 30 адад ҳарак ҳар қадом барои 4 ҷойи нишаст бо рангу бори зебо насб кардем.

Инчунин, маъмурият мунтазам нисбат ба донишҷӯёну омӯзгорон ғамхорӣ намуда, бо ин мақсад ташкили оби тозаи ошомидани, дар танаффусҳо ба омӯзгорон пешкаш намудани чой ва дар ҳолатҳои зарурӣ расонидани ёрии аввалини тиббӣ аптечка (қуттии доруҳо) ташкил намудааст. Дар ҳавлӣ мунтазам ду дукон (буфет) ба донишҷӯён хизмати маишӣ мерасонанд.

Коллеҷ дар ғанигардонии буҷаи молиявӣ шаҳр низ саҳмгузор мебошад. Дар зарфи 2 солу 9 моҳи фаъолият кардани коллеҷ ба Нозироти андозии шаҳр 130063 сомонӣ, ба корхонаи барқ 1800 сомонӣ, ба идораи обу қорез 3000 сомонӣ, иҷорапулӣ ба Ҷамъияти саҳомии "Кӯлобгаз" 57000 сомонӣ, ҷамъ 191863 сомонӣ маблағ ирсол намудааст.

Мо, вазифаҳои дар наздамон гузоштаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро оид ба дастгирии ҷавонони лаёқатманд ва донишҷӯёноро аз оилаҳои камбизоату эҳтиҷманд ҳавасманд ва дастгирӣ менамоем. Донишҷӯёне, ки бо баҳои аъло таҳсил менамоянд аз пардохти маблағи шартнома озод намуда, ба донишҷӯёни оилаҳои камбизоату эҳтиҷманд ёрии молиявӣ мерасонем.

Дар коллеҷ оид ба иҷрои Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон", "Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд" корҳои муайяне анҷом дода шуда, ин Қонунҳои миллии дар ҷамъомади омӯзгорон ва маҷлисҳои донишҷӯён муҳокима карда шуда, омӯзиши онҳо ташкил гардидааст.

Бахшида ба санаҳои таърихӣ - Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Соли нави мелодӣ, Артиши миллии, Рӯзи модар, Наврӯзи байналмилалӣ, Ваҳдати миллии, Рамзи давлатӣ ҷамъомаду суҳбатҳо, конференсияҳои шабнишиноҳо гузаронида, дар тарбияи донишҷӯён дар руҳияи ватандӯстӣ, ҳештаншиносӣ, инсондӯстӣ меҳнатдӯстӣ ва эҳтироми муқаддасоти миллии саҳм мегузорем.

Дар азхудкунии фанҳои таълимӣ ҳиссаи мудири китобхона Қанонова Н. қалон буда, мунтазам кӯшиш мекунад, ки сафи хонандагонро зиёд намояд.

Мушкилоти асосии коллеҷ ин набудани бинои таълимии худӣ мебошад. Умедворем, ки дар якҷоягӣ бо Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Кӯлоб, шахсони саховатпеша ва маъмурияти коллеҷ ин масъала ҳалли худро меёбад.

Ҷавонписарон ва духтарон! Ҷамаи онҳое, ки барои омӯхтани касбу ҳунар шавқу ҳавас ва хоҳиш доранд, дарҳои коллеҷ барои онҳо доимо кушода мебошад.

Теша НОСИРОВА,

директори Коллеҷи

иқтисодӣ-техникии шаҳри Кӯлоб

ДУРДОНАҲОИ БУЗУРҒОН - 7

Вичдон - қонуни қонунхост.
XXXX
А. Ламартин
XXXX
Муаллим инсонро ташаккул медиҳад.
М. М. Калинин
XXXX
Муаллимӣ ҳунарест оливу наҷиб.
Л. Н. Толстой
XXXX
Мояи ифтихори муаллим талабагон - донҳои кишташ мебошад.
Д. И. Менделеев
XXXX
Инсон бе санъату маърифат инсон нест. Агар аз санъат маҳрум бошад, гӯё, ки дил надорад, агар маърифаташ набошад, гӯё, ки мағз надорад.
Бобочон Ғафуров
XXXX
Пайдоиши рушди илм, санъат ва ҳунар ба эҳтиҷот ва талаботи одамон вобаста аст.
Демокрит
XXXX
Агар Худо набошад, анҷоми ҳар коре раво хоҳад буд.
Достоевский

XXXX
Ба ҷамаи одамон имконияти бузург даст медиҳад, вале аксар одамон фаҳмида наметавонанд, ки бо он рӯ ба рӯ шудаанд.
У. Даннинг
XXXX
Тақдиратонро ба дасти худ гиред, дар акси ҳол онро нафари дигар ба даст мегирад.
Ноел Тичи
XXXX
Агар чизеро тасаввур кардан тавонӣ, онро ба ҷо оварда ҳам метавонӣ.
Эйнштейн
XXXX
Инсон қобилиятро замоне мефаҳмад, ки барои истифода бурдани он азм намояд.
Сенекаи хурдӣ
XXXX
Зиндадилӣ на танҳо нишонаи солимист, он инчунин воситаи аз ҷама муассири пешгирӣ намудани ҷамаи беморхост.
С. Смайлс
XXXX
Шогирдон пайрави он устод мегарданд, ки ӯ ба онҳо роҳ нишон медиҳад, вале пайрави он

устоде намешаванд, ки ӯ танҳо хатоҳояшонро нишон медиҳад.
Квинтилиан
XXXX
Агар хоҳед, ки ақлатон дурусттар кор кунад, аз ҳоли тани худ бохабар бошед.
Р. Декарт
XXXX
Гуфтан мумкин аст, ки ҳаряк одам бо вучуди хориқулирода буданаш, дар тӯли ҳаёт аз миллиард ҳатто як ҳиссаи имконияти мағзашро пурра истифода намебарад.
Н. Дурбинин
XXXX
Усули ягонаи фаҳмидани ягон чиз коре кардан аст.
Б. Шоу
XXXX
Одам дар он кор комёб мегардад, ки агар ба нерӯи худаш эътимод дошта бошад.
А. Фейербах
XXXX
Одами тавоно худашро айбдор медонад, одами нотавон дигаронро.
Конфутсий
Тахия
«Анвори дониш»

ЭЪЛОН

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ шуморо ба омӯхтани забонҳои англисӣ хитой, олмонӣ ва русӣ даъват менамояд.
Маркази омӯзиши забонҳои Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, "Hamadon Education Centre" -Маркази таълимии Ҷамадон ба тавачҷӯи шаҳрвандон мерасонад, ки дар доираи ҳамкориҳои ДДК бо макотиби олий ва марказҳои забонҳои Малайзия, Хитой, Олмон ва Русия дар маркази мазкур курсҳои кӯтоҳмуддати омӯзиши забонҳои хориҷӣ, аз қабилӣ забонҳои англисӣ, хитой, олмонӣ ва русӣ ба роҳ монда шудааст.
Ҷамҷунин, Маркази таълимии Ҷамадон бо супориши Вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳошияи суҳбати Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо соҳибкорон курси махсусгардонидашудаи забони англисиро таҳия намудааст. Курси махсуси забони англисӣ барои соҳибкорон фарогири вожаҳои соҳаи бизнес-экономика буда, тариқи шарномавӣ ба роҳ монда шудааст ва бешак метавонад дар пешрафти тичорат, бонқдорӣ ва дигар фаъолиятҳои сатҳи байналмилалӣ соҳибкорон нақши муҳим бозад.
Қобили ёдоварист, ки Маркази таълимии Ҷамадон моҳе ду маротиба, маҳфили "Забон донӣ-чаҳон донӣ"-ро дар шакли суҳбати озод бо забони англисӣ тавассути шабакаи иҷтимоии Skype бо иштироки шунавандагони марказҳои ҳамкор аз Ҷумҳурии Малайзия ба роҳ мондааст, ки ин имкон медиҳад, ки шунавандагони марказ дар баробари омӯзиш нутқашонро низ сайқал диҳанд.
Маркази таълимии Ҷамадон шаҳрвандонро барои иштирок дар курсҳои забонҳои таъриқи шартномавӣ даъват менамояд. Синну сол мавқеи ҷамъияти шахс озод буда, ҷама имкони иштирок дар курсҳои дорад ва ба донишҷӯёни ДДК, ятимон ва шахсони имконияташон маҳдуд имтиёз дода мешавад.
Таҳсил дар маркази мазкур аз рӯи стандартӣ ҷаҳонии омӯзиши забонҳои хориҷӣ ба роҳ монда шуда, шунавандагони мо аз тарафи маркази забонҳои Малайзия мувофиқи дониши гирифташон бо сертификати дараҷаҳои "Beginner", "Elementary", "Intermediate" ва "Advanced" таъмин карда мешавад.
Суроғаи мо: ш.Кӯлоб, кӯчаи С.Сафаров 16, ДДК, бинои маъмурияти пешина, ошёнаи 2. "Hamadon Education Centre" -Маркази таълимии Ҷамадон
Телефон барои тамос: (83322) 23652; 985872334; 931334533

Зикриё ТАВАКАЛОВ,
донишҷӯи соли 2-юми факултаи
иқтисод ва идора

УСТОДИ АВВАЛИНИ МАН

Устод барои аз худ намудани касбу кор ва нозуқиҳои хунарҳои мухталиф ноғузир аст. Агар барои қабои сабз ба бар намудани замин баҳор лозим бошад, пас, барои сабз гаштани таманно инсон устод рамзи баҳор аст. Оре, бе устод кас наметавонад аз доираи тафаккури маҳдуд берун гашта, оламу одамро дарк намояд.

*Ҳеҷ кас аз пеши худ чизе нашуд,
Ҳеҷ оҳан ханҷари тезе нашуд.*

Аз қадим бузургони илму адаб ба устод эҳтироми хоса дошта, дар мавриди зарурат ба ин шахсияти бе-назир муруҷиат мекарданд. Онҳо дар симои устод шахси донишманду фозил ва равшанзамиру барнодилро медиданд. Ана ҳамин диди муборак то имрӯз боқӣ мондааст. Устоди аввалин, чи тавре ки аз номаш бармеояд, онест, ки ба кас хату савод омӯхта, дари бахту саодатро боз кардааст.

Адиби дурандешу донишманд Аҳмади Дониш дар сифати шинохти устод навиштааст: "Ҳаққи падар бузург аст ва ҳаққи устод бузургтар".

Аз ин ҳама андешаҳои қолиб чунин бар меояд, ки муаллим дар тарбияи маънавии инсон нақши муассир дошта, боиси эҳтиром ва шаҳомат гаштааст.

Устоди аввалини мо модар аст. Ҳар чизеро, ки то даврони донишҷӯӣ медидем, аз ӯ пурсон мешудем. Модар бо суҳанҳои ширину латиф ҳар як ашӯи оламро ба мо ошно месохт. Устоди дигар ин худ зиндагист, ки касро ба бадӯ неки ҷаҳони фонӣ ошно месозад, аммо хидмати омӯзгор бештар аст, зеро маҳз ӯ дари илму донишро ба рӯи кас боз карда, дунёи тафаккури касро бо тозагулҳои муаттари маърифат зиннат медиҳад.

Аз ин рӯ, эҳтироми устод вазифаи муқаддаси ҳар як инсон аст. Ҳаёт бошад, давоми мантиқии дарси муаллим аст.

Холаҳмад ГАДЖЕВ,
донишҷӯи соли 2-юми факултаи
физика ва математика

ҶАВОНОН - НЕРҶИ СОЗАНДАИ АҲЛИ БАШАР

Тоҷикистон сарзамини пурганҷ аст, вале бойгари асоси он фарзандони бонангу номус ва бафарҳангии мебошад.

Эмомалӣ РАҲМОН

Оре, ояндаи орому осоишта, сарзамини ободу озод, осмони софу беғубор аз ҷавонони ботарбия, бодониш, тараққиқарда, боодоб ташаккул ёфта, ватандӯст, покҷудону бошаъну шараф вобаста аст.

Тадбиқи босамари сиёсати давлатии ҷавонон аз рӯзҳои нахустини соҳибистиқлолӣ дар меҳвари фаъолияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад. Аксари аҳолии Тоҷикистонро ҷавонон ташкил медиҳанд, ки онҳо давомдиҳандаи қору фаъолияти насли калонсол, нерӯи созанда ва иқтисодии воқеии пешрафти ҷомеа, хулоса ояндаи миллат ва давлат мебошанд.

Дар ҷомеаи имрӯза дар қорӣ пешбурди соҳаҳои мухталифи иқтисоди миллӣ мавқеи ҷавонон хеле муҳим аст, чунки ин қишри ҷомеа дорои афкори тозаю нав, нерӯи муҳими пешбарандаи иқтисод буда, истифодаи васеи технологияи муосирро дар истеҳсолот метавонанд ба хубӣ таъмин созанд. Махсусан, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки қисми зиёди аҳолиро ҷавонон ташкил медиҳанд, Ҳукумати мамлакат ба ин қисми аҳоли диққати махсус медиҳад.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба дасгирии ҷавонон ва таъмини онҳо бо ҷойҳои нави қорӣ, дар асоси истифодаи технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ бо донишҷӯи забонҳои хоричӣ диққати махсус дода, пешниҳодҳои ҷавононро баҳри инкишофи ватани азизамон доимо дастгирӣ менамоянд ва бунёди шароити мусоиди қору фаъолиятро барои ҷавонон пайваста таъмин месозанд.

Ба ҷавонони азиз ва ҳамсолони худ тавсия медиҳем, ки ба қадри оромии осоиштагии кишвар ва ваҳдати миллӣ бирасанд.

МИНБАРИ ДОНИШҶӮ

Навқалам

Фариза МИРЗОЕВА,
донишҷӯи соли 1-уми
факултаи омӯзгорӣ

ОМУЗГОР

*Аз ту омӯхтам ман илму ҳунар,
То ки хоҳам гам фардо мӯътабар.
Пос дорам заҳматат омӯзгор,
Донамат имрӯз дар ҷои падар.
Бар суҳанҳои ту ман гӯи додаам,
Ёфтаам дар зиндагӣ фатҳу зафар.
Гар хатое нест ҳастем дар амон,
Ҳаст омӯзгор шахси мӯътабар,
Ончи омӯхтам андар рӯзгор,
Мекунам тақрор ҳар шому саҳар.
Бар Фариза панд додӣ ёдгор,
Номи неки ту бувад баҳраи барор.*

Толибино РОЗИҚОВ,
донишҷӯи соли 4-уми
факултаи омӯзгорӣ

МАСЪАЛАҲОРО ЁБЕД!

1. Дар 50 сомони 100 ашё хариданд, ки нархи як китоб 5 сомони, як дафтар 30 дирам ва як ручка 15 дирамро ташкил медиҳад. Марҳамат ёбед!
2. Дар навишти 44342452010 байни баъзе рақамҳо қавс ва чор амали арифметикиро тавре гузоред, ки қимати ифода ба 10 баробар шавад.
3. Оё шумо бо ёрии амалҳои арифметикӣ аз 5 то 2 ададҳои 3,7,11-ро ҳосил карда метавонед?
4. 117 сомони ба 6 нафар тавре тақсим намоед, ки миқдори шахси 2-юм аз 1-ум 5 воҳид зиёд бошад, сеюм аз 2-юм, 4-ум аз 3-юм, 5-ум аз 4-ум, 6-ум аз 5-ум 5 воҳид зиёд бошад?
5. Писар аз падар пурсид, ки шумо чандсола ҳастед. Падар гуфт: "Агар ба синну солам нисфи он боз 7 солро чамъ намоем, он гоҳ ман 64 сола мешавам". Падар чандсола аст?

Фарзонаи МИРЗО,
донишҷӯи соли 2-юми
факултаи омӯзгорӣ

ЭҲТИРОМИ ЗАН ДАР ҶОМЕА

Ривоят мекунам, ки Худованд нақҳат аз гӯл, нӯш аз ангубин, гармӣ аз офтоб, тароват аз борон, шукӯҳ аз осмон, борандагӣ аз абр, равшанӣ аз субҳ, зебӣ аз баҳору хушилҳомӣ аз андалебро қатра-қатра чамъ оварду занро офарид, то ҷаҳонро равшану инсониятро хушбахт гардонад.

Зан-модар шахси муқаддас аст. Вақте ки симои ӯ пеши назар меояд, аз чашмони ӯ, аз тамоми ҳастии вай нур меборад. Ин нур роҳи ояндаи ҳаёти мо фарзандонро равшан месозад. Зан-модар офарандаи ҳаёту мамонт буда, аз ҳама қиматтарину азизтарин шахс дар олами ҳастии мо инсонҳо мебошад. Меҳри беҳамтои модар ба мисли хуршеди олам аст, ки ба тамоми олам саховатмандона нур мепояд, ишқи поки модар бо мисли чашмаҳои пурҷӯшест, ки дашту биёбонро гулистон мекунад. Ширинтарину гуворотарин ва азизтарин суҳан ин модар мебошад.

Фараҳнози ЮСУФ,
донишҷӯи соли 2-юми
факултаи омӯзгорӣ

СОЛИ ҶАВОНОН - СОЛИ ПУР АЗ МУВАФФАҚИЯТ

Имсол бо пешниҳоди Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон соли 2017 Соли ҷавонон эълон гардид. Ташаббус гардидани ин иқдоми наҷиб, агар аз як тараф ба рухҳои иҷтимоии демографӣ ва сиёсий-стратегӣ рабт дода шавад, аз тарафи дигар хусусияти таърихӣ дорад. Зеро насли ҷавони кишвар ҳанӯз аз рӯзҳои аввали мустақилияти кишвар дар бунёди давлати соҳибистиқлол, демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ бо ташаккул ва амалӣ намудани самти махсуси фаъолият - сиёсати давлатии ҷавонон давра ба давра ҳамқадами ҳукумат мебошад.

Бо мақсади ҷалби насли ҷавон ба фаъолнокии сиёсӣ ва беҳтар гардидани вазъи сиёсӣ иҷтимоӣ дар кишвар 17-уми март соли 1994 дар доираи Анҷумани якуми ҷавонони Тоҷикистон мулоқоти аввалини расмии Сарвари мамлакат (он вақт Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон) муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо намоёндагони ҷавонони кишвар баргузор мегардад, ки сохторҳои идоракунии давлатӣ ташаккул меёфт ва мамлакат дар оғуши ҷанги шаҳрвандӣ қарор дошт. Кулли ҷомеа, бахусус ҷавонон дар фикри зинда мондан буданд, вале новобаста аз ин, бо умеди роҳнамоии ҷавонон ба фардои нек ва равнасосии онҳо бо бунёди давлати аҷдодӣ, дастгирӣ ба мустақилияти комил, ҳуввияти миллӣ ва эҳёи арзишҳои миллӣ Сарвари мамлакат бо ҷавонон мулоқот кард.

Навқалам

Қиматгули АҲМАД,
донишҷӯи соли 4-уми
факултаи омӯзгорӣ

ЗАБОНИ МОДАРИ

*Ҷовидон аст дар Ватан, ин забони модарӣ,
Дилситон аст ин чаман, бо забони модарӣ.
Шухраташ афзун гашта дар фазои баҳру бар,
Осиёро карда равшан, ин забони модарӣ.
Ёд орам ман мудом ин лаҳзи шеваи раван,
Теги тез аст баҳри душман, ин забони модарӣ.
Монда шеъраро чун нишон аз дӯстдорони забон,
Субҳи нурасорони ман ҳаст, ин забони модарӣ.
Чашми ман пурнур шуд, аз рӯзгори неки ту,
Дар дилам маъво гирифта, ин забони модарӣ.*

Идрис НАИМОВ,
донишҷӯи соли 2-юми
факултаи филологияи рус

ЁДИ УСТОД

*Дурахшон бод имрӯзи шумо,
Ҳам гулафшон бод фардои шумо.
Орзуи зиндагии хушатон,
Банда ҳастам аз Худои меҳрубон.
Бар ман илму адаб омӯхмед,
Парчами донишро бафрӯхмед.
Меҳр омӯхту муҳаббатро ба дил,
Равшани ҳонаву ин манзил.
Ҷароги зиндагӣ баҳрам фурузонд,
Адабро кард дар дилам фаровон.
Ҷаро аз устод ёде наорам?
Ҷаро ман н-орам ёдам зи устод?*

ГОЛИБИ КРОССВОРД МУАЙЯН ШУД!

Боиси хурсандист, ки хонандагон ба рӯзномаи "Анвори дониш" таваҷҷӯҳи хоса доранд. Ба кроссворди шумораи гузашта 14 нафар ҷавоб пешниҳод кард, ки хеле хурсанд шудем, аммо дар мавриди голиб шудан бояд эҳтиёткорона қаламро ба даст гирифт.

Хулоса, аз 14 нафар 3 нафар кроссвордро бехато пур кардаанд, ки инҳоянд: Хусейни Эмомалӣ, донишҷӯи соли 4-уми факултаи иқтисод ва идора (2.11.2017, соати 13:30), Абдуллоҳ Ғурбатӣ, донишҷӯи соли 2-юми факултаи филологияи тоҷик ва журналистика (3.11.2017, соати 8:40) ва Ятимов Алишер, донишҷӯи соли 3-юми факултаи филологияи тоҷик ва журналистика (3.11.2017, соати 13:44).

Ғолиб **ХУСЕЙНИ ЭМОМАЛӢ**, донишҷӯи соли 4-уми факултаи иқтисод ва идора мебошад, ки аз ҳама пештар кроссвордро бо ҷавобҳои дуруст пешниҳод кардааст.

Дигарон Сафаров Бахтиёр (1 хато), Маҳмадалиев Насриддин (1 хато), Давлатова Гулафзо (2 хато), Бобоев Парвиз (2 хато), Курбонзода Рудоба (2 хато), Сафарзода Манучеҳр (2 хато), Орифов Орзу (2 хато), Ватанов Зафар (3 хато), Шафоев Сухроб (4 хато), Шаҳбози Рустамшо (8 хато) ва Шарифов Иқром (11 хато) мебошанд.

Ҳар касе, ки ҷавобҳои пешниҳодкардаашро аз назар гузаронидан меҳаҳад, ба идораи рӯзнома ташриф оварад ва хатоҳои худро бубинад.

Хонандагони азиз! Саросема нашуда, кроссвордро дуруст пур кунед ва насиби мукофот дар ҳаҷми 100 сомонӣ гардед!

Фалокатангез								Беадаб				Сарфароз, ифтихорманд	
Акс ёфтан							Хитоб, овоз	Насл, авлод	Оши угро-оши ...				
							Зан дар ҷавонияш	Ширинзабонӣ					
							Парранда		Занбур аз гул мегирад	Нафас			
							Мебели ошхона		Шаҳр дар Туркия				
	Пойтахти Непал	Тудай хок ва рег		Номи актёр ... Чигарханян			... и никоҳ, ахднома	Вобаста, роҷеъ, дар хусус		Ранг барои чашм		«Элак ... дидорганимат»	
							Дарахти мевадор						
Тандурустӣ, сихатӣ	Тифоқ, дӯст		Зан - донишманд	Чеки ... актёр			Лаборатория	Шаҳр-зодгоҳи Сталин		Маҳсулот аз гандум		Қасами ўро табибони оянда ёд мекунанд	
							Азм		Бо он мӯйи сарро мешӯянд				
Пойтахти Баҳрайн	Завҷаи Рузвелт		Намоиндаи халқи қадимаи Эрон										
										Бошишгоҳи сахрой		Узв барои роҳгардӣ	
	Навъи алоқаи телефонӣ		Онро бо димоғ хис мекунанд										
										Маркази Адигея Русия	Давлати фиръавнҳо	«Доллар»-и Аврупо	
	... Абдуллоев, овоздонии ўзбек	Дарсдиҳӣ	Қисми рӯй									...ТАСС	
	Ширкати телефони «ТК-...»	Роман ..., соҳиби тими «Челси»								Қуллаи кӯҳ			
Манора дар ш. Москва	Аддис-... пойтахти Эфиопия								Мағоза дар Амрико			Дар он акси худро мебинанд	
										Байни асру хуфтан			
Гард-бирён	Пар	Пойгаи мошинҳо					Амри хаттӣ барои ҳабс	Болида, хуш					
								... Баччан, актёри ҷиндӣ					
Пойтахти Юнон (Гретсия)							Унвони ашрофзодаи англис	Манзил доштан	Бо симсия горро кушод (афс.)	Номи юнонии Амударё	Воҳиди масоҳати англисӣ	Забони аҳолии Норвегия	
							Аввалин гезетии русии марксистӣ	Шаҳр дар резишгоҳи д.Волга					
								А,о,и,е,у,ў					
									... Гибсон, актёр				
								Забони Афғонистон					
								Санги тарозу	Олати варзишӣ				
Ҳашароти зебои пардор								Бозии дӯстдоштаи бачаҳо дар зимистон					

ДИҚҚАТ!

Хонандае, ки сари вақт ва дар муҳлати кӯтоҳ кроссвордро дуруст ва бехато пур карда ба идораи рӯзнома пешниҳод мекунад, бо мукофоти пулӣ дар ҳаҷми 100 сомонӣ қадрдонӣ карда мешавад.

РЕЗИШИ МҶИ - МҶИБИ ОЗОРУ НОРОҲАТИИ БИСЁРЕ АЗ АФРОД

Муҳақиқони Донишгоҳи Хокайдои Ҷопон мегӯянд: Муми истихроҷшуда аз кандуи занбури асал мӯҷиби рушди дубораи мӯ мешавад. Ба гузориши Фарҳангниюсс резиши мӯ мӯҷиби озору нороҳати бисёре аз афрод аст. Бар асоси таҳқиқоти муҳақиқони Донишгоҳи Хокайдои Ҷопон моддаи муми истихроҷшуда аз кандуи занбури асал мӯҷиби рушди дубораи мӯ мешавад.

Муҳақиқи ин таҳқиқ Кен Коба Пашӣ изҳори умедворӣ кард, ки моддаи муммонанд мӯҷиби беҳбудӣ мӯ ва коҳиши илтиҳобҳои бархоста аз таъсири кератиноситҳо ва пролифератив мешавад. Хосиятҳои зиддиилтиҳобии ин мум ба далели вучуди маводи часпандае аст, ки занбури асал барои пур кардани суроҳҳои канду истифода мекунад ва кашфиёти наве нест.

Мардуми бостон аз мум барои беҳбудӣ захмҳо истифода мекарданд ва дар ҳоли ҳозир барои дармони сӯхтагӣ, наррак ва дармони варамҳои саратонӣ истифода мешавад, аммо то кунун ба унвони абзоре барои ҷанг бо резиши мӯ ба кор бурда нашудааст. Мум хосияти зидди илтиҳоб, зидди варамҳои саратонӣ ва таъсири муфид бисёре бар саломати бадан дорад. Барои рушди табиӣ мӯйҳо ниёзманди ҳуҷайраҳои мухотии бидуни илтиҳоб ҳастем ва мум мӯҷиби рушди ҳуҷайраҳои кератиносит аз таркиби муҳим дар рушди мӯйҳо мешавад. Муҳақиқон таъсири мумро бар мӯйҳои тарошидашудаи мушҳо ба далели таҳриқи афзоиши кератиносит ва рушди фаврии мӯйҳо мушоҳида карданд.

Албатта, ин натиҷаҳо ба ин маънӣ нест, ки агар дучори

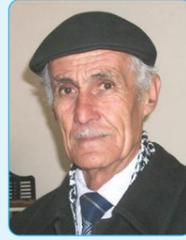
калӣ шудед, ба сари худ асал бимолед, балки резиши мӯ баҳусус дар мардон ба далели вучуди мизони мухталифи тестостерон дар марҳилаҳои зиндагӣ аст ва резиши мӯи онон ба далели илтиҳоб нест.

10 ҶУМЛАЕ, КИ РҶҲИЯИ МОРО ШОД МЕКУНАД!

Рӯҳшиносон ба ин андешаанд, ки зиндагии хуш танҳо дар дасти худ инсон аст. Аз ин рӯ, 10 ҷумларо барои мо пешниҳод кардаанд, ки барои доштани рӯҳия ва ангеаи шод ҳар рӯз бояд ин ҷумлаҳоро бо садои баланд бихонем:

1. Ман аз Парвардгори бузург сипосгузорам, барои ин ки имрӯзро ба ман ҳада кардааст.
2. Ман саъй мекунам, ки имрӯз рӯҳияам шоду шур ва нишотро дар худ зинда нигоҳдорам.
3. Ман саъй мекунам, то имрӯз шавқ ва иштиёқ ба зиндагиро дар худ зинда нигоҳдорам.
4. Ман саъй мекунам, ки имрӯз бо рӯҳия бо муваффақиятҳои дигарон тағзия намоям.
5. Ман саъй мекунам, то имрӯз варзиш кунам, ки саломати бештар дошта бошам.
6. Ман саъй мекунам, ки имрӯз гузаштаре канор гузошта, фаромӯш кунам ва аз он дигар ёд накунам.
7. Ман саъй мекунам, то имрӯз интиқодоти манфӣ муҳарриби дигаронро нодида бигирам.
8. Ман саъй мекунам, ки имрӯз қорамро бо ниҳоятӣ шодӣ анҷом бидиҳам.
9. Ман саъй мекунам, то имрӯз қадаме ба сӯйи ҳадафам бардорам.
10. Ман саъй мекунам, ки имрӯзро бо як нигариши хуб ва мусбат оғоз намоям.

Луғат: муҳарриб - харобкунанда, вайронкунанда; нигариш - нигоҳ, арзёбӣ, мулоҳиза.

Низом БАРОТ,
омӯзгори кафедраи
журналистика

ДУНҶИ РАНГИН БИГЗАРАД

Дунӣи рангин бигзарад,
Бадхоҳу бадкин бигзарад.
Заҳми сухан монад ба ҷон,
Заҳми табарзин бигзарад.
Рангинкамон андар само,
Ҳафт рангро тасвир кард.
Шамъи шабравон аз чи рӯ,
Пешона пурчин бигзарад.
Дар ин ҷаҳони даргузар,
Хуршед монад пуришарар.
Бо дидаи дардошно,
Бин моҳу парвин бигзарад.
Аз пири доно бишнавед,
Панду насиҳатҳои нав.
Карда ҳикоят нав ба нав,
Бо дину оин бигзарад.

АҶОИБОТ

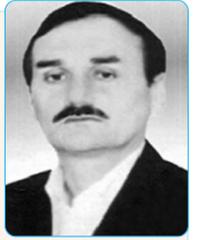
1. Аввалин бонк дар Винетсия Италия дар асри 14 аз тарафи Ҷек Лон таъсис ёфтааст.
2. Итифоқи нависандагони Тоҷикистон соли 1934 ташкил ёфт.
3. Аввалин роҳи оҳан дар Россия соли 1837 сохта шудааст.
4. Мактаби олий аввалин бор дар Гурҷистон дар асри 12 пайдо шудааст.
5. Кӯдаки 4 сола дар як рӯз 437 савол медиҳад.
6. Аввалин бор телефон соли 1876 аз тарафи Грехем Бел дар шаҳри Нью-Йорк сохта шудааст.
7. Ҳафт фоизи вази одамро хун ташкил медиҳад.
8. Инсон дар як рӯз 230001 нафас мекашад.
9. Калонтарин осорхона дар Фаронса Лувр мебошад.
10. Аввалин пули қоғазӣ дар асри 12 дар давлати Чин пайдо шудааст.
11. Аввалин бор суғурта 200 сол пеш дар давлатҳои Араб пайдо шудааст.
12. Соли 1944 хазинаи байналхалқии асър таъсис дода шуд.

Муҳамадалӣ БОБОШОЕВ,
донишҷӯи соли 3-юми
факултаи иқтисод идора

ПОИЗ

Поиз фасли дарду аламдори сол нест,
Зард аст агарчи, чеҳраи бемори сол нест.
Армони навбахор дар он медиҳад самар,
Гар нест, дилситони дидори сол нест.
Дар байни фаслҳои гиромӣ барои ман
Поизвор фасли шакарбори сол нест.
Чун марди солхурда лабаи пурнасиҳат аст,
Хуштар гапе зи панди падарвори сол нест.
Наврӯзро ҳамеша расонад ба Мехргон,
Бе ҳар ду дар диёр харидори сол нест.
Ин чор фасли сол чунон бо ҳаманд ҷӯр,
Дар байнашон сиёҳии девори сол нест.
Аз рӯзу моҳу сол набинад ба гайри нафъ
Дар умри хеш ҳарки дилозори сол нест.
Ҳосил ба даст то расад аз киштаи умед,
Як умр метанем, ки ин кори сол нест.

Файзи АШҶҮР

МАВЛУД МУБОРАК!

Маъмурият, ҳайати профессору устодон, кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, инчунин ҳайати эҷодии рӯзномаи "Анвори дониш" омӯзгорон ва кормандони зерини донишгоҳро, ки аз 15-уми ноябр то 30-юми ноябри солиёни гуногун таваллуд шудаанд, табрику таҳнияту гуфта, аз даргоҳи Яздони пок барояшон тансиҳатӣ, умри бардавом, сари баланд, тани неруманд ва дар қору фаъолиятаном комёбиҳои беназирро таманно доранд. Бигуздор ҳамеша чун кӯҳҳои Помир сарбаланд, чун Рӯдакӣ хушбаён, чун Саъдӣ дарозумр, чун Ҳофиз шухратманд ва чун Ҷомӣ хоксор бошед! Ҳеҷ гоҳ БАХТ ва ХИЗР қошоқи шуморо тарк насозанд! Мисли гулҳои баҳорӣ, ки ҳама саросар зебо ҳастанд, зебо бимонед. Хушиеву хурсандӣ, ки беҳтарин ҳамсафарии инсонанд, доим ҳамсафаратон бод!

Бигуздор дар умратон баракат ва дар касбатон ҳалолқорӣ пайваста амалӣ гардад.

1. САФАРОВ ХОЛМАД, 16.11.1960, саромӯзгори кафедраи таърих ва ҳуқуқ;
2. ДАВЛАҲМАДОВА ОБИДАМО, 18.11.1976, фаррош;
3. АЗИМОВ САИДИБРОҲИМ, 19.11.1958, саромӯзгори кафедраи информатика;
4. УЗБЕКОВА САНИФАМО, 20.11.1962, китобдори китобхонаи донишгоҳ;
5. ЛАТИФОВ ПАРВИЗ, 21.11.1984, сардори маркази илмӣ-истеҳсолӣ;
6. МИРЗОЕВА БУНАФША, 22.11.1974, ассистенти кафедраи таҳсилоти ибтидоӣ;
7. ШАҲНОЗАИ ҶОИБ, 22.11.1991, ассистенти кафедраи забони хориҷии умумидонишгоҳӣ;
8. РАСУЛОВА ЛУТФИЯ, 22.11.1988, саромӯзгори кафедраи иқтисоди корхона ва соҳибқорӣ;
9. САЙДАМИРОВА МУҚАДДАС, 22.11.1955, саромӯзгори кафедраи забони англисӣ;
10. МУРОДОВ БАХТИЁР, 23.11.1972, муҳандиси кафедраи физикаи умумӣ ва назариявӣ;
11. ЛУҚМОНОВА НИГИНА, 24.11.1961, фаррош;
12. РАҲМАТОВА РАЙҲОНГУЛ, 25.11.1970, ассистенти кафедраи физикаи умумӣ ва назариявӣ;
13. ШАРИФОВ АМИНҶОН, 26.11.1986, мутахассиси раёсати таълим;
14. БОБОЕВА ТАБАСУМ, 27.11.1987, коргузори кафедраи назарияи иқтисодӣ ва баҳисобгирии бухгалтерӣ;
15. ГУЛОВ САТТОР, 28.11.1962, муҳосиби шуъбаи ҳисоб;
16. БАТАНОВА ГУЛ, 30.11.1969, фаррош.

ЗОДРҶЗ МУБОРАК, ОМҶЗГОРОН ВА КОРМАНДОНИ АЗИЗ!

АНВОРИ
ДОНИШ

МУАССИС:

Донишгоҳи давлатии Кӯлоб
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

Сармуҳаррир:
Ҷаҳонгир РУСТАМ

Котиби масъул:
Эрач ДАВЛАТОВ

Хабарнигорони ихтиёрӣ:
Самариддин НАБИЕВ
Гулафзо ДАВЛАТОВА

Мушовирон:

Абдулло Ҳабибулло (профессор),
С.К. Каримов (академик),
М.О. Ибодов (профессор),
Ҷумъахон Алимӣ (профессор),
С.С. Холиқов (н.и.к.),
Ш.З. Худойдолова (н.и.ф.),
Д.Л. Сайдахмадова (н.и.п.),
М.Х. Абдуллоев (профессор),
С.С. Мирзоев (профессор),
Б. Ҷураев (м.к.)

Нашрия дар Вазорати
фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
№030/РЗ-97, 30.08.2017 аз нав
ба қайд гирифта шудааст.

Маводҳо бо забонҳои
тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ нашр
мешавад.

Саҳифабанд:
Баҳриддин САНГИМАДОВ

Рӯзнома дар ҚДДМ
"Мега-принт" бо теъдоди
3500 ба таъб расидааст.

Рӯзнома тариқи обуна
дастрас мегардад.

Нишонӣ:
735360, ш.Кӯлоб, кӯчаи
С. Сафаров 16
E-mail: anvor.donish@kgu.tj

Телефон:
Корӣ: (83322) 3-31-15
Мобилӣ: 918-13-99-68; 985 87 80 60